

Vpl.

Pyhäjärvi

Perjantai 19. joulukuuta 2008

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 12 53. vuosikerta

Karjalaisten pikkujoulu viihdytti lapsia ja aikuisia

Elina Pruuki laulatti Johannaa ja Arttua.

Kauvatsan Karjalaiset pitivät perinteisen pikkujoulunsa 28.11.2008 Kauvatsan Osuuspankin tiloissa. Juhlissa oli yli kaksikymmentä karjalaishenkistä osallistujaa.

Joulujuhlan nuorimmainen oli kahdeksan kuukauden ikäinen **Susanna Vuori**, jonka isoäiti **Pertti Koi-**

ranen on kotoisin Pyhäjärven Lahnavalkamasta. Monet muutkin juhlissa olleet tai juhlien järjestelyistä vastanneet olivat Lahnavalkamassa syntyneitä tai heidän lapsiaan.

Pikkujoulun ohjelmassa oli rovasti **Tauno Wikström**in joulutervehdys, **Juhani** ja **Hannu Pruuki** säes-

tivät joululauluja.

Joulupukkinäkö kävi nuorempien ja myös vanhempien iloksi.

Ohjelmassa oli myös kolmevuotiaan **Johanna Vuoren** ja neljävuotiaan **Arttu Pruukin** laulu- ja leikkiesitykset.

Kauvatsan Karjalaisten puheenjohtaja **Tuomo**

Hinkkasen keittämän maukkaan riisipuuron jälkeä oli kahvitarjoilu.

Kevättalvella on tarkoitus viettää yhteistä talvipäivää laskiaismerkeissä ja kesällä on tarkoitus mennä Pyhäjärvelle.

HANNU PRUUKI

Puheenjohtaja **Tuomo Hinkkanen** keitti maukkaan riisipuuron pikkujouluun.

Rovasti **Tauno Wikström** toi pikkujouluun kristillisen tervehdyksen. **Taunon** syntymäpäitäjä on **Sakkola**.

Arkihuolesi kaikki heitä...

Joululaulut ovat virittäneet vuoden suuren juhlan tunnelmaa monissa paikoissa kaupakeskuksista kirkkoihin. Tampereen seudun Vpl. Pyhäjärvikerhon pikkujoulujuhla 7.12. hoiti oman osansa, kun tilaisuudessa laulettiin yhdessä monet tutut joulun laulut, nautittiin hyvä ateria, jaettiin pienet paketit ja muutenkin vietettiin mukavaa aikaa yhdessä.

Tilaisuuden nuorin oli kuusivuotias **Onni-Matti Kiitala**, joka musisoituaan serkkujensa **Eerika** ja **Petra Hurmeen** kanssa auttoi vielä isoäitiään **Pirjo Kiitalaa** joulutervehdysten jaossa. Juhlan johtamisen huumorihetkeen hoiti **Pentti Päiviläinen** ja haitaristi **Eino Lamminen** säesti monet veisut.

Kerhon puheenjohtaja **Laila Innanen** muistutti, että pikkujoulu ja kynttilöiden sytyttämiset ovat pieniä valonpilkkauksia

Yhteislauluina kaikui joululaulut ja muutkin vanhat tutut sävelmät.

vuoden pimeimmän ajan keskellä valmistautuessa oikeaan joulukuun. Hän muisteli omia lapsuusjoulujaan, joissa tunnelma oli paljon suuremmassa roolissa kuin saadut lahjat. Tosin tärkeänä on mieleen jäänyt joulu, kun villasukkien ja lapasten sijaan paketeista putkahdinkin aivan ihana nukke.

—Joulusaunassa käynti oli

myös ikimuistoista, kun lapsena sai juosta lämpimästä saunasta lumista polkua pitkin puhtaaseen tuopaan. Sitten nautittiin äidin useana päivänä etukäteen valmistaman aterian antimet – ennen kuin alettiin kuunnella, osaako joulupukki tai tonttu perille.

Laulujen ohella runot ja pieni hupaisa näytelmäkin

värähtivät pikkujouluun, johon osallistui noin 45 henkeä. Loppupuolella juhlaa **Pirjo Kiitala** piti vielä tietokilpailun, jossa palautettiin mieleen vanhan koululaulukirjan sanoja. Arpajaisvoittojakin sateli monelle juhlijalle lämmenhenkisestä juhlasta.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Onni-Matti Kiitala toimi arpajaisten onnena.

Pienoisnäytelmän villi ja laulavainen naisjoukko, vas. **Pirjo Kiitala**, **Hilkka Leppänen**, **Kerttu Vesikko**, **Laila Innanen**, sekä **Kalevi Luukkanen** ja **Matti Matikainen**.

19.joulukuuta 2008

Joulun aikaa

Joulupalat ovat syttyneet ja taas on aika valmistautua viettämään joulua. Jotakin suurta ja salaperäistä on tulossa, koska varsinkin lapset ovat levottomia. Mietimme tykönämme, miten asiat saataisiin järjestyseen ja hoidettua ajallaan. Joulukortteja ja -terveydyksiä kirjoitetaan, lähetetään ja vastaanotetaan. Maamme kouluissa valmistaudutaan lukukauden päätökseen, jotta kaivattu joululoma vihdoin koittaisi. Lapsia muistutetaan olemaan kilttejä, koska tontut saattavat tarkkailla ja kirjoittaa havaintojaan muistiin ja edelleen joulupukin tietoon. Vielä on muutama päivä joulun. Ostoksilla käydään, vaikka kaupat ovat täynnä kiireisiä ihmisiä. Jotkut ovat askarrelleet jotakin läheisilleen, joita haluavat lahjallaan ilahduttaa. Naisväki varustautuu pöydänantimin, jotta kaikille riittäisi jouluna, jotakin parempaa ja enemmän. Joulukuusen haku on miesten puuhaa, mutta sen koristeluun osallistuu yleensä koko perhe. Linnuille laitetaan lintulautaa jyvineen tai ehkä kauralyhde talipallon kera. Tämä kaikki on meille peräti tuttua puuhaa joulun edellä. Kaukanakin asuvat perheenjäsenet haluavat yleensä jouluksi kotiin, jos siihen suinkin on mahdollisuus. Oven avautuessa ja sisään käydessä, mikä iloo odottaakaan tulijaa. Kotiväki ja leivonnaisten tuokset sekä kaikki se sanoin kuvaamaton tunnelma, joka hetkessä palautuu mieleemme. "On Äiti laittanut kystä kyllä, hän lahjat antaa ja lahjat saa"... kuuluu tuttu sävel radiosta. Viimeistään silloin ajatuksemme viivähtävät lapsuuden jouluisa, joista on jo kauan aikaa.

Keskipäivän hämärässä saunat lämpiävät kylvettäviksi. Mikä mielihyvä ja rauha kaiken kiireen ja hälinän jälkeen. Joulusaunassa kylpiessämme puhdistamme läpikotaisin, uudistuvatpa ajatuksemmekin samalla. Puettuamme puhdasta ylle jäämme odottelemaan muita aaton tapahtumia. Lunta sataa, joten odotettu joulupukki porollaan voinnee tulla tänne eteläänkin tuomaan lahjojaan. Tonttuja on taas omastakin takaa lahjoja jakamaan ja saamaan. "Kilisee kilisee kulkunen, helkkyen, välkkyen...". Mutta... Joulun valmistelut ja odotukset voivat olla toisenlaisiakin. Perheenjäsen, sukulainen, naapuri, työtoveri tai läheinen tuttava on sairastunut tai jopa poistunut joukostamme. Se pysähdyttää meitä miettimään, miksi joulumme voivat olla niin erilaisia? Pimenevässä illassa sytyvät kynttilät läheistemme haudoilla merkiksi siitä, että emme ole heitä unohtaneet, vaikka aika ja välimatkat saattavat olla hyvinkin pitkiä. Pieni kynttilän liekki valaisee, lämmittää ja yhdistää, mutta ennenkaikkea haluamme jouluna muistaa heitä tällä kauniilla tavalla.

Jouluna kirkot täyttyvät sanankuulijoista. Haluamme yhä uudelleen kuulla, mitä tapahtui Juudeassa Beethleheimin kaupungissa yli kaksituhatta vuotta sitten. Joulurauha julistetaan Turusta ja siitä huolehditaan maassamme monin eri tavoin. Poliisi ja pelastuslaitokset päivystävät ja hoitolaitokset toimivat. Joulunakin maamme rajoja valvotaan ja vartioidaan. Olkoon maassa rauha ja ihmisillä hyvä tahto. Tapaninpäivä on ollut suosittu vierailupäivä kautta aikojen. Jo aamuvarhaisella saatettiin ovelle koput-ta ja kysellä: Onko "tahvana" kotona? Ja kyllä se "tahvana" yleensä kotona oli ja tulija pyydettiin sisälle tarinoimaan. Joulunvieton perinteen haluamme edelleen yhdistävän ihmisiä ja siirtyvän tulevillekin sukupolville.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön ja omasta puolestani haluan kiittää kaikkia yhteistyökumppaneita, lehtemme lukijoita ja ystäviä hyvästä yhteistyöstä kuluneen joulavuotemme aikana.

Rauhallista Joulua ja menestystä vuodelle 2009.

Harjavallassa
11.12.2008

YRJÖ S.
KAASALAINEN
Hallituksen
puheenjohtaja

Suvannon alueet pitäjien kirjat luetteloitu

Suvannon seudun sukututkimuspiirin 15.11. pidetyssä kokouksessa puhetta johti **Kauko Hinkkanen** ja sihteerinä toimi **Eija Savolainen** molemmat Pyhäjärveltä syntyisin. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön ja Vpl. Pyhäjärvi-seuran yhteisesti tarjoamien piirakkakahvien jälkeen Kauko Hinkkanen selosti laatimaansa luetteloa Suvannon alueen kirjallisuudesta tuotannosta. Nyt on Metsäpirtin, Pyhäjärven, Raudun, Sakkolan ja Vuokselan kirjallinen tuotanto saatu yhteiseen luetteloon.

Varsin mittava luettelo onkin syntynyt, sillä eri aihepiireittäin ja pitäjittäin laadittu yhteenveto käsittelee peräti 17 liuskaa tuhaan kirjoitettua tekstiä. Kertaalleen tarkistettu luettelo on taltioituna sukututkimuspiirin kotisivuille ja löytyy osoitteesta www.suvannonsuvut.net. Ko. sivuille pääsee myös säätiömme kotisivuilta www.vplpyhajarvi.fi kohdata yhteystiedot. Myöhemmin on luetteloa määrää laajentaa käsittämään myös pitäjistä tehdyt DVD- ja VHS-tallenteet.

Naapuripitäjälaiset vaihtamassa kuulumisia. Edessä vasemmalta Juhani Huppunen Rääilä, Reino Äikiä Pyhäjärvi, Anneli Lundberg Sakkola, Leena Repo Sakkola. Taustalla Salme Rintala, Marja Härmä ja Antero Pärssinen Pyhäjärvi. Valokuva Yrjö S. Kaasalainen.

Sukututkimuspiirin kokouksessa entistä Räisälän pitäjää esitteli säätiön hallituksen puheenjohtaja **Juhani Huppunen**. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja **Antero Pärssinen** esitteli Vpl. Pyhäjärveä vanhojen

valokuvien avulla.

Vpl. Pyhäjärven edustajaksi ohjausryhmään valittiin edelleen Eija Savolainen ja Kauko Hinkkanen. Todettiin sukututkimuspiirin kotisivujen olevan hyvässä hoidossa, sillä monien arkistotietojen lisäksi si-

vuilta on luettavissa tulevien kokousten päivämäärät ja pidettyjen kokousten pöytäkirjat.

Seuraava kokoontuminen on 17.1. kello 14.00 Karjalatalolla vuokselalaisten isännyydessä.

REINO ÄIKIÄ

Hämeenkyrön karjalaiset juhlivat 60-vuotista toimintaansa

Hämeenkyrön Karjala-seura vietti 60-vuotisjuhlaan marraskuun lopulla karjalaisen kulttuurin ja perinteen merkeissä. Iltapäivään kuului paljon hyviä, mutta vielä tänäkin päivänä kaipaavia muistoja menneiltä vuosilta.

Arvo Kemppi muistutti tervetuloaiheensa, miten Karjala-seura perustettiin vuonna 1948 Hämeenkyrön Haukijärvelle.

Karjalaiset lisäsivät viireyttä paikkakunnalle. Kuudenkymmenen toimintavuoden jälkeen seuran noin sadan hengen jäsenmäärä on iäkäästä, mutta aktiivista.

Pia Leikkaan juhlaan tuoliaisia tuomat laulut, Kii-tos-laulu, Laps' olen köyhän Karjalan ja Kynttilän-sydän herkisti ja pysähdytti karjalaiset muistoihin.

Kunnan tervehdyksessä **Vesa Perälä** puhui läheisesti juhlavälillä:

Olette saaneet Karjalasta mukaan tärkeitä asioita, geenit, arvot matkainne, kyvyt työhön. Lippu liehuu teille puhdin ja uurausten johdosta.

Hämeenkyrön karjalaisiin kuuluva **Arvo Vesikko** oli käynyt Karjalasta lähdön jälkeen kerran kotikylälään Pispaspenmäellä.

Mitään kotipaikasta ei ollut jäljellä. Talon paikkaa

en edes löytänyt, kaikki oli hävitetty.

Juhlissa kuultiin **Maija Urpase**n rempseää runonlausuntaa sekä **Markku Taskisen** musiikkiesityksiä.

Kirkkoherra **Hannu Lehtipuu** kunniotti tilaisuutta pitämällä juhlapuheen, jossa hän muisteli muun muassa kolmea ajankohtaista asiaa – karjalaisuutta täällä, adventin sunnuntaita sekä 30.11. talvisodan syttymisen muistopäivää.

Matti Pitko hauskuutti yleisöä omilla kepeillä kertomuksillaan ja satkautuksillaan ennen yhteisesti laulettua Karjalaisten laulua. Tunnelma oli huvittunutta Pitkon pakoinnin aikana,

Arvo Kemppi (vas.) kertoi Hämeenkyrön Karjala-seuran perustamisesta. Tervetuloaiheensa pitäjää kiittä tilaisuuden juontaja Markku Pusa.

minkä jälkeen tilaisuuden juhla-ateria pidettiin Pyhäjärveläisjuurinen juontaja **Markku Pusa** kutsui

juhla-ateria pidettiin.

TARJA TUURALA

Karjalan Liitto kiitti kilpailussa kunniamaininnalla kirjan

Kaunista Vpl. Pyhäjärveä

Karjalan Liiton ensimmäistä kertaa järjestämään vuoden pitäjä- ja kyläkirjakilpailuun otti osaa kolmisenkymmentä teosta. Vuoden karjalaiseksi kirjaksi toiminnanjohtaja **Satu Hallenberg** valitsi kirjan Sanakirja suomi-karjala. Vuoden kylä- ja pitäjäkirjan tittelin sai **Markku Laukassen** valitsemana Karjalan Kivennavan Vehmaisena ja Riihion kylästä kertova teos.

Ensimmäisen kunniamaininnan sai 2-osainen teos Kaunista Vpl Pyhäjärveä. Osa I, Pyhäkylän koulutie 1877 - 2007, 238 sivua, toimittaja **Kauko Hinkkanen** ja Osa II, Juurillaan ja maailmalla, 504 sivua, toimittaja **Toivo Hinkkanen**. Toimituskunnassa ahkeroinvat lisäksi Antti Kaasalainen, Seija Jokinen, Irma Karppanen, Pentti Kiuru, Reini Kukko, Sirkka Mattila, Jukka Pusa ja Aino Pöyhönen. Taitto ja paino, Vammalan Kirjapaino.

Muut kunniamaininnan saaneet karjalasteokset ovat Suvannon helmi: Haparainen, Kelja, Purpua Kokkonniemi, Laatokan rantakylä Jaakkimassa Kivennapa kestää -pitäjäkirja. Lisäksi kunniamaininnan karjalaisen kyläkirjallisuuden edistämisestä sai Elämänvirtaa Metsämikissä ja Nivalla.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Toivo Hinkkanen vastaanotti kunniakirjan toimituskunnan puolesta ja kiitti kaikkia teoksen urakoimisen isoon urakaan osallistuneita.

Pyhäjärvi-Säätiön ja Pyhäjärvi-seura ry:n yhteinen kirjaöytä Karjalaisilla kirjamarckkinoilla 22.11.2008 Karjalatalolla Helsingissä. Myyjinä vas. Arja ja Inkeri Hiiri, oikealla seisoo Kaunista Vpl Pyhäjärveä-kirjan I-osan kirjoittaja Kauko Hinkkanen. Koko kirjamarckkinoiden yleisö seuraa parhaillaan näyttämöllä tapahtuvaa Vuoden karjalaisen kylä- ja pitäjäkirjan palkintojen jakoa. Kuva Mauri Hauhia.

Ryssän Raidin luoja, uutisankkuri-kirjailija Matti Rönkä:

Dekkarissa voi heittää esiin yhteiskunnan moraalisia ongelmia

Dekkarit ovat yksi jo perinteisistä joulun kirjalahjoista. Televisiosta tuttu uutisankkuri **Matti Rönkä**, 49, on myös viime vuosina nautinnut mainetta dekkari-kirjailijana. Karjalaisilla kirjamarckkinoilla hän oli **Terttu-Elina Kalajan** haastateltavana. Aiheena oli mm. salapoliisiroomaanien yhteiskunnallinen merkitys.

– Yhteiskunnallinen dekkari on noussut vallalle erityisesti Ruotsissa. Tällaiset dekkarit sopivat demokraattisiin valtioihin, joissa uskotaan, että poliittiset organisaatiot toimivat. Kun dekkareissa paljastetaan määriä rakenteita, oletetaan poliittisen järjestelmän silloin toimivan.

Rönkä arvelee, että Suomessakin on entistä enemmän alkeellista yhteiskunnallisuutta tullut mukaan dekkareihin.

– Dekkarit käsittelevät etäännytettyä yksinkertaisia moraalisia ongelmia, joihin ihmiset törmäävät. Yhteiskunnalliset, eettiset ja moraaliset kysymykset kiinnostavat. Niitä on mukava lukea, kun ne etäännytetään kauas, siirretään meilte vieraseen ympäristöön – mutta tunteet ovat tuttuja. Samoin kuin viihderomaanien prinssin ja kerjäläistyön rakkaustarinat.

– Tuntuu, että muussa prosessissa ei kirjoiteta kovin yhteiskunnallisia kirjoja. Moni kirjailija sen sijaan on siirtynyt epookkiin tämän päivän kuvausten sijaan. Mitä tästä päivästä kirjoitetaan, on kovin yksilöpsykologisia romaaneja, Rönkä pohtii ja sanoo, että arjen moraalista valinnois-

ta pitäisikin jonkun kirjoittaa yhteiskunnallinen romaani.

Pimeä bisnes jyllää Suomessakin

Valtiotieteiden maisteri Matti Rönkä on käsitellyt kirjoissaan mm. harmaata taloutta, pimeää bisnestä.

– Harmaa talous ei ole sitä, että tuttu putkimies käy vaihtamassa vessanpöytä parillakymmenellä eurolla ilman kuittia. Kyllä siinä puhutaan paljon isomista asioista – kuten oli tämä pääministerin virkasuon korjaus.

– Pimeä työ on oikeasti sitä, että on olemassa yritysjestusto, jossa loppupeleissä jäävät kaikki työnantajamaksut, verot ja velvoitteet hoitamatta, ja perintää hoitaa moottoripyöräjengi.

– Suomessa on 10 000-15 000 ukkoa pimeästi töissä rakennustyömailla, ravintoloissa 5 000. Eli 20 000 tekee työtä, josta ei huolehdita yhteiskunnallisia velvoitteita. Järjestäytyneen rikollisuuden on mukana tässä laittomassa bisnessessä, jossa riski jäädä kiinni on olematon; ja jos jäät kiinni, saat vain sakkoja tai ehdollista vankeutta, ruotii Rönkä.

– Ja rehellinen yrittäjä kärsii, kun ei saa urakkaa. Tämä on siis ihan toinen juttu kuin se pyynn vaihtava putkimies.

Rikollinenkin on jonkun äidin lapsi
Vaikka Rönkä kirjoittaa dekkareita, intohimoinen dekkariharrastaja hän ei ole.

– Dekkariseuran tietoki-

soissa joudunkin noloihin tilanteisiin... Hän toteaa, että varsinainen rikosjuoni ei häntä kirjanteossa niin kaubeasti kiinnosta, sen sijaan näennäisesti pääjuonen kannalta irralliset tarinat.

Yksi piirre Rönkän kirjoissa on se, mitä on ihmetelty mm. Saksassa:

– Ihmisiä kuolee, mutta yhtään murhaa ei kirjoissani ole tehty.

Suomalaisissa henkikirjoituksissa – tyylin ryppy-porukassa joku tökätään ruosteisella moralla hengiltä – ei Rongan mukaan ole draamamielellä mitään hienoa ja hohdokasta.

– Viime aikojen ikävät koulu- ja perhesurmat voisivat tulla aihetta yksilöpsykologisille trillereille.

Pahuuden käsittely ei sekään kiehdo uutisista. Pikemminkin hän kuvaillee asioita tyyllillä ”rikollinenkin on aina jonkun äidin lapsi”.

Romaani kuin sika: syö kaiken

Kun nyt viidettä dekkari-kirjoittava Rönkä ryhtyi kirjailijaksi, vauhdittajana oli kirjailija Matti Pulkisen toteamus: ”Romaani on kuin sika; se syö kaiken”.

– Jossain vaiheessa tajusin, että minulla on repusani aika paljon eväitä sille sialle, toteaa Rönkä viitaten lukuisiin Venäjänmatkoihinsa ja sikäläisen kulttuurin tutumukseensa.

Jo opiskeluaikanaan hän oli kolunnut Venäjän eri kolkkiin, tutustunut maan kulttuuriin ja ihmisiin. Dek-

karien pääahmoksi muokkautui veijarihahmo Viktor Kärrppä, jota Neuvostoliitossa koulutettiin vaikoilutehtäviin. Kun NL romahti, miestä ei tarvittu ja johtuen suomalaisista juuristaan hän muuttua Sortavalasta Suomeen.

– Näin syntyi ”Ryssän Raid”, joka on ulkoa suomalaiseseen yhteisöön tuleva tyyppi, joka näkee asioita eri silmin.

Viktorin kulttuuritaustan takaa Rönkä voikin ihmetellä vaikkapa sitä, mikseivät ihmiset kättele, äitejä ei kunnioiteta ja nuorisoo pitää pipoa sisällä.

Skandinaavista dekkaria hän moittii huumorittomuudessaan epärealistiseksi.

– Sen takia olen yrittänyt viljellä huumoria, sutkauksia, sananlaskua, ottaa kiinni iskelmistä – sellaista kaitenlaista vääntämistä, kielellistä iloteltaa.

Poliisilähteitä kirjailijalla ei ole, vaikka oma veli satutuikin olemaan poliisi. Sen sijaan hän kertoo mielenkiintoista tarinaa Sortavalan entisestä kaupunginjohtaja Valeri Varjasta, jonka isä on Kalevi Varja (ent. Vähä) Suomesta. Kalevin kautta Rönkä sanoo kuulleensa paljon tarinoita ja päässeensä vieraillemaan monissa paikoissa.

Varjan perheestä kertoessaan yhtenä yksityiskohdista Rönkä heittää tunnin mittaisen haastattelutuokionsa aikana esiin:

– Leningradin punaupseeripolisto koulutti ensimmäisen ja toisen maailmansodan välillä enemmän suomalaisia upseereita kuin

Uutisankkuri, dekkari-kirjailija Matti Rönkä ei halunnut kirjojen päähenkilöksi poliisia tai itsensä kaltaista toimittajamäistä. Kirjojen keskuksahmona hääräiikin Sortavalasta Suomeen muuttanut veijari Viktor Kärrppä.

Haminan kadettikoulu. NL rakensi siis määrätietoisesti suomalaista upseeristoa, että se olisi valmiina, kun Suomi otetaan haltuun.

Venäjä,vastakohtaisuuden maa

Rönkä itse sanoo olevansa epäpoliittinen henkilö. Hän sanoo kasvaneensa aikana, jolloin NL oli olemassa esteettisenä juttuna, jonkinlaisesta punakoneromantiikastakin voisi puhua. Samalla hän toteaa, että ”ryssän perusolemus oli tehty hänelle jo pienenä selväksi”.

– Venäjään liittyy paljon ristiriitaisia elementtejä. Käsittelemätön julmuus, mihiin se valtiona kykenee – ja se valtava tavallisten ihmisten vieraanvaraisuus. Ve-

näjä on täynnä käsittämättömyyksiä vastakohtaisuutta: avaruudessa käydään, mutta ulkohuussit ovat siivottomia, hän heittää.

Outokummussa syntynyt Matti Rönkä ei ole karjalainen, vaan ”savolainen niin pitkään kuin kirkonkirjoja riittää”. Lapsuuden arkiympäristössä oli kuitenkin paljon karjalaisuutta, evakkoja ja ortodokseja. Puhetta savolaismieheltä tulee siihen malliin, että hitaampi haastaja jää toiseksi.

– No, nyt karkasi taas mopo käsistä, nauraa Rönkä itseen, kun tilaisuuden vastaukset venyvät ja rön-syivät niin, ettei kukaan oikein enää tiedä, mistä piti puhua.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Rakkaamme
**Vaino Kalervo
LEHTINEN**

s. 7. 3.1915 Ruokolhti
k. 3.11.2008 Vammalan Alueasairaala

*On luonain Jeesus, kun silmäin sulkeutuu
ja pääryportit mulle avautuu.
On luonain Hän, kun jätän tämän maan
ja Isän kotiin mä muutan ihanaan.*

Kaivaten
**Tyone
Päivi
Satu, Sami ja Niko
Riku ja Sanna**

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme
**Matti Olavi
POHJOLAINEN**

s. 08.05.1922 Vpl. Pyhäjärvi
k. 25.11.2008 Äetsä

Kaipauksella muistaen
**Leena ja Rainer
Johanna, Mathias
Liisa ja Pentti
Arttu ja Eija, Linnea, Lenni
Lauri, Aapo
Jarmo ja Marja-Riitta
Tiina
Lilja
Veljet perheineen
Sukulaiset ja ystävät**

*Jeesus, sinun alkamasi, usko on ja kilvoitus.
Myös on sinun hallussasi, matkan päässä vapahdus.
Silloin minut uupuneen, noudat kotiin taivaaseen.
(Isän lempivirrestä 301)*

Siunaus toimitettu Keikyässä 13.12.2008.
Kiitämme isän muistamisesta hänen sairautensa aikana
sekä osanotosta suruumme.

Sisaren hauta

Milloinkaan ei haudallesi
ole syytetty joulukynttilää.
Lepäät kotiseutumme kalmistossa
erottettuna läheisistä,
tylyn rajan takana.
Et unohdettuna.
Kesäisin sammaliekoseppeleen
ympäroimä hauta.
Muistomerkki kasvanut
kaksihaarainen haapa
kohottaa vartensa
kohti taivasta
kuin äidin käsivarret.
Epätoivoinen hätääntynyt
rukous
pienten orvoksia jäävien lasten
puolesta,
vääjäämättömän murtumisen
hetkellä.

Kimaltakaa jäiset kristallit
muistopuusi oksilla
väistykkää pilvet,
tuikkikoon kaikkien kirkkaan
joulutahti
lepopaikkasi yllä.

MAIJA MAUNULA

Säkeet on omistettu hänen sisarelleen
Martta o.s. Tenkaselle (1909-1937).
Martta kuoli yllättäen synnytyksen jälkeiseen
lapsivuodekuumeeseen 8.3.1937. Vauva
jäi noin kuukauden ikäiseksi ja kaikkiaan
viisi lasta orvoiksi.

Maija itse oli tuolloin 7-vuotias, mutta
muistaa, kuinka sisarensa Martta tuotiin
kotiin arkussa Viipurin sairaalasta, jossa
hän kuoli. Hautajaispäivästä mielessä on
kodin pihalla avoin arku, jossa sisar
nukkui kalvakkana ikuuntaan. Ympäriällä
miehensä, isommat lapset, äiti, isä ja
sisarukset, seitsemän veljeä ja kaksi tytärtä,
sekä ystävät ja naapurit. Itkien ja
tukahdetuin äänin laulettiin saattovirttä
nuorelle äitivanajalle.

Rakkaamme
**Hellin Elina
MATIKKA**
o.s. Kaasalainen

* 24.6.1914 Vpl. Pyhäjärvi
+ 6.11.2008 Hämeenkyrö

*Äiti rakas pois on nukkunut,
mummo kultainen
taivaaseen muuttanut.*

Kiitollisuudella muistaen
**Sonja ja Jorma
Eija, Jorma, Suvvi ja Aleksis
Minna, Luis ja Rohan
Pekka ja Seija
Natascha
Kim
Muut sukulaiset ja ystävät**

Siunaus toimitettu läheisten
ja ystävien läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta

Kirkonsanoma

Jumala on lähellä

Muutimme Punkalaitumelta
Raumalle vuodenvaihteessa 1974.
Olin silloin kolmekymppinen työstään
innostunut nuori pappi. Siinä
iässä ja asemassa mielenpitoet
ovat vahvoja ja käsitukset oikeita.
Myös siihen nähden, millaisia
ihmisten pitäisi olla.

Raumalla oli (ja on) tapana
käydä onnittelemassa seurakuntalaisia,
kun he täyttävät 70, 75, 80 vuotta
jne. Jo seitsemänkymmentä vuotta
täyttäneelle vietin seurakunnan lahjana
Wislöffin mainio kirja Valoisa vanhuus.
Kirjan kannessa oli keinutuolin kuva.
Lahjaa antaessa oli hyvä pitää myös
siihen liittyvä puhe päivänsankarille.
Oltiin saavuttu raamatulliseen ikään.
Olisi aika keinutella.

Onniteltavien joukossa

oli silloin tällöin myös yhdeksänkymmentä vuotta täyttäviä.
Tapanani oli pitää onnitteilupuhe heille
hyvin läheltä ja likeisesti, kädestä kiinni
pitäen ja päättä silittäen, vähän niin kuin
lapselle tehdään ja puhutaan. Olihan vanhus
tullut lapseksi jälleen – niin ajattelin.
Puhe ei ehkä mene perille, täytyi koskettaa.

Kun siinä sitten istuskeltiin, juotiin kahvia ja juteltiin, joutuin alati hämmästyttämään; yhdeksänkymmentä vuotta täyttävä päivänsankari eli täysillä tässä elämässä... sikses, kuten räumalainen sanoisi.

Opin niiltä käyneiltä, että jos onnitteilupuhe täytyy pitää, niin sen puheen paikka on vasta istumisen ja juttelun jälkeen. Vaikkaakin yhdeksänkymmentävuotias olisi tullut lapseksi

jälleen, lapsellisesti häntä ei ole lupa kohdata tai kohdella. Vanhus näkee tarkasti ytimeen – kuin lapsi. Merkillistä, vaikka näkökyky heikkenee, näkö paranee!

Kun joulun sanoman ydin on valtaisa – Jumala syntyi lapsessa ihmiseksi – ihmeellisen sanoman helposti lapsellistaa. Luonnon-tieteen nimeen vannovat nykyajan ateistiuskovat (uskostahan siinäkin on kysymys!) juuri sitä kuuluttavat. Taivas on tyhjä. Jumalaa ei ole. Ajatus on vapaa. Miksi kuuluu yhteisöön, joka uskoo ja tunnustaa niin lapsellisia. Ateistiuskovien esiinmarssi joulun kirjaimarkkinoilla ja muuallakin on silmiin pistävä. He saattavat kyllä katsoa kauas avaruuteen, mutta eivät näe lähelle, sydämeen.

On turha väittää vastaan. Nyt vain on niin, että lapset (jotka ovat tulleet) ja vanhat (jotka ovat lähdesä) jostain syystä näkevät asian ytimeen. Osaavat ja ymmärtävät joulun äidin kieltä. Kotipyhäjärvellä syntyneet ja sieltä lähteneet ovat nyt vanhoja. Yksi ja toinen on yllätyksekseen huomannut näkönsä kirkastuneen ja mielensä ilah-tuneen: ”Nyt mie näen kuin lapsena Miun Jeesuksellain on Jumalan kasvot. Mie-hän oon vieläkin Jumalan lapsi. Kohta mie pääsen kotiin”.

Jumalan lapsi. Juuri niin. Jumala on lähellä.

Siunattua Jumalamme ja Vapahtajamme syntymäjuhla!

RAIMO VUORISTO

**Evakkotyön muistot
Mika Waltarista**

Tänä vuonna tulee kuluneeksi kirjailija Mika Waltarin syntymästä 100 vuotta. Kirjailijaa on muisteltu monin tavoin. Pieni muisto kirjailijasta on pyhäjärveläisellä **Pirkko Niemellä**. Teoksessa Noitermaan Seudun Historiikki, Vaellusvuodet, jonka ovat toimittaneet **Anna-Liisa Heikkilä** ja **Heikki Karttunen**, Pirkko Niemi muistelee näin:

”Kapteeni Kettunen oli pyytänyt sisartani Paulaa jo syksyllä -39 perheensä lastenhoitajaksi Hartolaan. Paula lähti sinne pari päivää ennen talvisodan syntymistä. Huhtikuussa -40 mekin muutimme Älavudelta Hartolaan. Isä pääsi kapteeni Kettusen sukulaisten kartanoon työnjohtajaksi ja äiti samaan paikkaan karjanhoitajaksi.

Siinä lähellä oli kirjailija Mika Waltarin kesäpaikka. Tulin tutuksi Waltarin tyttäeren Sadun kanssa ja olin yhden joululoman Waltareilla Helsingissä. Waltarin setä oli mielestäni tavattoman sydämellinen. Asuimme Hartolassa Karjalan lähtöön asti.”

SALME RINTALA

Nuijan varresta

**Yleis-
hyödyllisyys
puntarissa**

Parin viime vuoden aikana on silloin tällöin putkahtanut esiin kysymys yhdistysten yleishyödyllisyydestä. Virittäjänä ovat olleet EU:ssa käydyt keskustelut sekä toisaalta Suomen verohallinnon kannanotot ja yhteydenotot yhdistyksiin. Säätiömmekin on joutunut tarkentamaan verotajalle annettuja tietoja.

Karjalan Liiton Säätiötoimikunta on kahtena vuotena halunnut antaa karjalaisten säätiöiden vastuhenkilöille tietoa verotajan kannoista. Viimeksi noin kaksi kuukautta sitten saimme kuulla verohallinnon asiantuntijan suulla lohdullista tietoa. Kiristyneistä tulkinnoista huolimatta karjalaiset säätiöt täyttävät yleisesti ottaen toiminnoissaan yleishyödyllisyyden kriteerit. Liiketoimintaan verrattava toiminta on niilläkin luonnollisesti verotettavaa toimintaa.

Sukuseurojen osalta tilanne jo onkin sitten vaikeampi. Verotajan tulkinta sukuseuroista on se, että

niiden toiminta kohdistuu pieneen joukkoon, eikä sitä yleensä ole pidettävä yleishyödyllisenä toimintana. Tämä merkitsee ongelmia varojen keruussa esimerkiksi sukukirjoja varten. Verotajaa käyttää näistä tapauksista käsitettä ”rajattu henkilöpiiri”. Jos esimerkiksi yhdistyksen lapsi- tai tanssi- tai teatterijaosto kerää varoja vain omalle ryhmälleen, varainhankinnan tuottojen katsotaan hyödyttävän *rajattua henkilöpiiriä*, jolloin tulot muutuvat verotettaviksi. Näissä asioissa on siis yhdistyksissä syytä olla tarkkana, ettei tule ikäviä yllätyksiä.

EU:n suunnalta tulevat paineet yhdistysten yleishyödyllisyyden purkamisesta on Suomessa, yhdistysten luvatussa maassa, aika yksituumaisesti torjuttu. Näin on toivottavasti jatkossakin, sillä yleishyödyllisyyden poistuminen yhdistyksiltä saattaisi mm. meidän laajan urheilu- ja kulttuuritoiminnan seurakenttämme kaokseen ja lopettaisi suuren osan vapaaehtoisista kansalaistoiminnoista.

Toivotan lehtemme luki-joille Hyvää Joulua ja Onnea Uudelle Vuodelle!

ANTERO PÄRSSINEN

Sinä muistat hyvin sen ensi joulun, kun korsuin kätköissä asujit. – Juoksuhautoja pitkin kuljit, kun tätä maataamme varjelt.

Oma rakkaasi kotonasi sinua ootti rukoillen. – Hän odotti sinua joka päivä. – Ne päivät venyivät vuosiksi.

Nuo raskaat vuoden on takanamme. Nyt rauhanmerkeissä olla saa. – Joulua saapukoon jokaiselle. – Saan joulurauhaa nyt toivottava.

KAARINA UUSIHAKALA, o.s. KUKKO

Merkkipäiviä

Helvi Kirsi 90 vuotta 25.11.2008

Pieni joukko sukulaisia ja ystäviä kokoontui viettämään **Helvi Maria Kirsin** (os. Naskali) 90-vuotispäivää sunnuntaina 23.11. Päivänsankari viettää hyvin ansaittua eläkevuosia Mouhijärvellä Iltala-kodissa. Aika kuluu lähinnä lukuharrastuksen ja vanhojen muistojen parissa.

Lämminhenkisessä syntymäpäivätilaisuudessa Helvin serkku Viljo Kukko kertoi 1930-luvun elämästä Pyhäjärvellä, kummityttö Eila Savia luki Hilja Matikaisen runon ”Kultainen ikä” ja Kirsti Naskali esitti alla olevan katsauksen Helvin syntymävuoden maailmanhistoriallisestikin ratkaiseviin tapahtumiin.

Helvi Maria syntyi 25.11.1918 Pyhäjärven Alakylän Hietalahden talossa nro 5. Päivä oli maanantai.

Euroopassa oli tuolloin meneillään 1. maailmansota, joka alkoi olla ratkaisuvaiheissaan. Sodan seurauksena hallitsijat vaihtuivat ja rajat muuttuivat. Euroopassa oli ennen ensimmäistä maailmansotaa kolme suurta ja mahtavaa keisarikuntaa. Venäjän keisari oli joutunut luopumaan valasta jo edellisessä vuonna. Tilanne maassa oli kuitenkin edelleen hyvin sekasortoinen ja pysyikin sekavana pitkälle 1920-luvulle asti. Saksan keisari Wilhelm luopui vallasta 9.11.1918 ja Itävalta-Unkarin keisari Karl 11.11.1918. (Keisari Karlin poika, silloinen Itävalta-Unkarin kruununperillinen arkkiherttua Otto, oli kuusivuotias. Otto elää edelleen ja ottaa aktiivisesti kantaa asioihin, hän mm. tukee voimakkaasti Euroopan yhdentymistä). Saksa ja ympärysvaltat solmivat 11.11.1918 erillisrauhan, ja siitä alkoi sodan jälkeisen Euroopan muodostuminen.

Suomi oli julistautunut itsenäiseksi vuotta aikaisemmin 6.12.1917. Sen jälkeen syntyi sisällissota, jota käytiin Pyhäjärvelläkin, vaikka tilanne Karjalassa ei ollut

Kummityttö onnittelemassa päivänsankaria.

niin repivä ja verinen kuin monin paikoin Länsi-Suomessa. Loppuvuonna 1918 sisällissota oli jo ohi, mutta maamme hallinnon järjestäminen oli vielä kesken ja hallitusmuotokin oli vielä päättämättä. Tasavaltalaiset ja kuningasmieliset kiistelivät. Juuri silloin, kun Helvi syntyi, Suomella oli kuningas. Saksalainen Hessen-Kasselin prinssi Friedrich Karl, joka oli keisari Wilhelm lanko, oli 9.10.1918 valittu Suomen kuninkaaksi. Hän oli antanut suostumuksensa tehtävään sillä ehdolla että Suomen kansan enemmistö on hänen valintansa kannalla. Hallitsijanimikseen prinssi aikoi ottaa Väinö I. Helvi syntyi siis ”Väinön aikaan”. Kun Saksan keisarivalta sitten marraskuussa romahti, Friedrich Karl ilmoitti joulukuussa luopuvansa valasta. Seuraavana vuonna Suomi sai tasavaltaisen hallitusmuodon ja ensimmäinen presidentti valittiin. Nyt meillä on 11. presidentti ja Helvi on elänyt heidän kaikkien aikana. (Ruotsissa on vallassa samana ajanjaksona vasta kolmas kuningas.)

Pyhäjärvi, jossa Helvi syntyi, oli vahvasti maatalousvaltainen, kuten koko Suomikin tuolloin. Väestöstä 92 prosenttia sai toimeentulonsa maataloudesta.

Ensimmäiset kunnanvaltuustot valittiin 1918. Pyhäjärvellä valtuuston puheenjohtajaksi tuli Esko Oranen Konnitsasta. Alakylästä valtuustossa oli kauppias Mikko Lappalainen. Kirkkoherrana oli

tuolloin rovasti Johan Emil Lindegren.

Helvin koti oli maatila, jossa asuivat tuolloin isoisä (Antti Heikinpoika Naskali), Helvin vanhemmat (Maria os. Kukko ja Heikki Naskali) ja Mikko-setä perheeseen. Juho-setä, Simo-setä ja Riitta-täti olivat jo muuttaneet muualle. Heikki-isä ja Mikko-setä joutuivat tilan 1920-luvun puolessa. Koti sijaitsi Konnitsaan menevän tien varressa Kahvenitsan kuulun lintujärven läheisyydessä. Antti Naskali (s.1845, k.1926) oli tullut Alakylään Tolsterniemen kylästä kotivävyksi Näräiselle mentään naimisiin Maria Mikontytär Näräisen (s.1849, k.1890) kanssa. Helvin koti oli ollut Taubilan kartanon lampuottila, kuten suurin osa Pyhäjärven tiloista. Karjalassa torppareita kutsuttiin lampuodeiksi ja kartanoita lahjoitusmaahoveiksi. Ns. Vanhan Suomen alueella voimassa ollut lahjoitusmaajärjestelmä oli vielä ankarampi kuin torpparijärjestelmä ja se purettiinkin aikaisemmin. Torpparit saivat lunastaa tilat omakseen vasta itsenäistymisen jälkeen; lampuotijärjestelmä purettiin jo Venäjän vallan aikana. Valtio lunasti ensin tilat lahjoitusmaaisänniltä ja lampuodit ostivat tilat valtiolta 1900-luvun alkuvuosina pitkäaikaisilla maksusopimuksilla.

Helvi syntyi vanhempiensa Heikki Naskalin (s.1872, k.1952) ja Maria Kukon (s.1877, k.1936) viidentenä lapsena. Vanhemmat olivat menneet naimisiin 24.06.1901. Perheeseen olivat aikaisemmin syntyneet Antti, Tyne Helena, Eemil ja Tuomas. Lapsista vain Eemil ja Helvi kasvoivat aikuisiksi. Eemil-veli asettui Karjalan menetyksen jälkeen perheeseen Hämeen ja Satakunnan rajalle Suoniemelle ja Helvikin päätyi monien elämänvaiheiden jälkeen 1990-luvun lopulla samalle seudulle Mouhijärvellä.

Helvi-tädille toivottavat edelleen terveyttä ja hyvää vointia veljensapset

EILA ja EDWIN
perheeseen

Ilmari Pärssinen täytti 70 vuotta 21.10.2008. Ilmari on syntynyt Vpl Pyhäjärven Keljassa Aino ja Toivo Pärssisen nuorimpana, kuudentena lapsena. Evakkomatalle hän joutui vähän toisella vuodella ollessaan. Koulutie tuli tutuksi Kullaalla ja Huittisissa. Työikänsä hän on asunut Järvenpäässä työkenneksen kirkvesmichenä Helsingin seudulla ja Uudellamaalla.

Kuvassa Ilmari syntymäpäivän odotustunnelmissa kodissaan Järvenpäässä.

Merkkipäiviä

Pentti Kaasalainen 70 vuotta

”Elettiin juhannusviikkoa 1944 Pyhäjärven Vernitsankylässä. Silloin 6-vuotiaana poikasena ymmärsin jo mitä yhä voimistuva tykki-en jyske tarkoitti. Kylälle evakointipaikalliseksi oli määrätty Musakka -niminen mies, joka ikänsä puolesta ei enää kelvannut rintamalla. Hän tuli käymään meillä ja antoi ohjeita valmistautumiseen, jos joudutaan taas tien päälle lähtemään.

Musakka neuvoi, minkälaiset nimilaput oli naulatava tavara-laatikoihin ja muita käytännön asioita. Äiti uhoi, että kerran on evakossa ollut ja nyt hän ei lähde kotoa myhinkään. Kun tätä kaikkea katselin aloin minäkin pelätä kodin puolesta.

Juhannusviikon alussa tuli isä yllättäen käymään kotona. Seisoimme pihalla isän ympärillä kauniissa auringon paisteessa. Tykkien jyske kuului jo paljon lähempää. Isä puoli äidille hiljaa, etteivät lapset kuulisi. Äiti alkoi hillittömästi itkeä ja silloin tajusimme mistä oli kyse. Aloin myös itkeä. Äiti yritti minua lohdutella ”Eihän me kotona mihinkään lähetä. Älä turhaan itke”.

Isä kävi myös mummolassa sopimassa yhteisestä lähdistä yön selkään. Illalla kävimme viimeisen kerran kotisaunassa. Illalla isä tuli vielä valjastamaan hevosen mummolan kärryjen eteen. Sitten meille tulivat mummo, Tyne-täti ja serkkujani, ja niin meidät pakattiin hevosen kärryille. Isoveljeni Henri sai paikan hevosen selässä. Mummo, Tyne-täti, pieni Eila-sisko sekä Esa-serkku pääsivät istuimelle. Isä nosti minut kärryjen takaosaan serkkujeni Salmen ja Pekan vieleen ja hyvästeli vielä Henriin. Ei varmasti ollut helpoita hänelle laittaa lapsiaan evakkotielle.

Kun katsoin kotia viimeisen kerran, painoin sen kuvan lähtemättömästi mieleeni. Matka Noitermaan asemalle oli alkanut. Äiti ja silloin 10-vuotias

Pentti ajoi juhliinsa Java-moottoripyörällä. Pyörän päällä Pentti ja Ritva.

Heino-veljeni toivat kolme lehmäämme 300 kilometrin matkan Korpilahdelle jalkaisin. Aikaa matkaan heillä kului kolme viikkoa.”

Näin kirjoittaa muistelmiaan toiseen evakkomatkaan lähdistään **Pentti Kaasalainen**.

Viime toukokuussa juhlimme Pentin 70-vuotisyuhlia. Juhlat olivat hänelle täysi yllätys, mikä tekikin niistä tosi hauskat. Pentti paljasti lähisuvulleen myös muistelmia, missä hän yksityiskohtaisesti muistelee lapsuuttaan aivan ensimmäisestä evakkomatkasta alkaen, jolloin hän vasta oli 1,5-vuotias. Tapahtumat ovat olleet niin järkyttäviä, että ne ovat syöpyneet näinkin pienen lapsen mieleen lähtemättömästi.

Toinen evakkomatka päättyi Ikaalisiin, missä hän edelleenkin nyt jo eläkeläisenä asustaa. Nuorena miehenä Pentti osti vaimonsa **Ritvan** kanssa Ikaalisten Vatsiaisista maatilian vanhemmiltaan ja siellä he kasvattivat lypsykarjaa ja kanoja sekä viljelivät maita aina vuoteen 1998 asti, jolloin he jäivät eläkkeelle ja muuttivat Ikaalisten keskusta. Siitä Marko-poika perheeseen jatkoi tilan pitoa.

Pentillä ja Ritvalla on neljä lasta ja kymmenen lastenlasta. Sisar Eila asuu nykyään myös Ikaalissa.

Veljistä Henri kuoli 24-vuotiaana moottoripyöräonnettomuudessa ja Heino kuoli äkillisesti vaikeaan sairauteen syksyllä 2005.

Tähän lopuksi lisäksi kirjoituksen, jonka kirjoitin Pentti-isälleni 70-vuotispäivän kunniaksi.

”Minä pieni lettiiä istuin illat sinun sylissäsi, kun äiti passasi vieraita ja teki kotiaakareita. Sinä olit voimakas; tuoksuit heinältä ja puun pihkalta.

Sinä kerroit kaikenlaisista sodasta, evakkoretkistä ja Korpilahden evakosta. Kerroit kuinka pienenä poikana päivät lehmä paimensit, kuinka lelut olivat vähissä ja ihmiset vähään tyytyivät.

Sinä osasit ihan kaikkea: hoitaa lehmät, korjata traktorin ja rakentaa taloja. Tiesit koska kaura piti kylvää, apulannat levittää ja perunat laittaa itämään ja veroilmoitukset sun muut laskut ja paperit. Mistä senkin tiesit jo aamulla että illalla on ukonilma? Ja senkin että ensi talvena sataa paljon lunta?

Näitä mietin kun istuimme portailla minä jäätelöä maiskutellen ja sinä tyhjensit saappaasi heinistä. Siinä me istuimme portailla kymmeniä vuosia sitten...

...nyt olemme tässä sinun juhlassasi.

Sinä olet elämäsi uuras-tanun ja kovasti töitä tehnyt. Edelleen on Jumala voimia ja terveyttä suonut, että saat kaikkea kivaa puuhastella, joskaan ei sellaista kiirettä enää kuin silloin. Toivon terveyttä ja onnentäyteisiä päiviä vielä vuosiksi”.

HANNA NIINIMÄKI
tyttäresi

Pentti ja Ritva lapsineen. Vasemmalta: Ritva, Marko, Outi, Hanna, Jouni ja Pentti.

15.11.2008 vietti 90-vuotissyntymäpäiväänsä **Helmi Vilén** os. Sorvali Heinolan kirkonkylässä. Hän on syntynyt Vpl. Pyhäjärven Rantakylästä.

Joulu juhlista jaloin, aatto pyhistä parhain

Karjalan perinteen työryhmällä oli vuonna 1990 kysely ”Karjalainen vuotuisperinne”, johon osallistui. Suvussani ja tuttavissani oli useita hyvämuistisia kertojia, jotka antoivat auliisti apuaan. Olin jo aikaisemmin ollut kiinnostunut perinteestä ja saanut tietoa emänniltä, jotka olivat syntyneet jo 1800-luvun puolivälin jälkeen. Saattoipa joku heistä sanoa innosteesti; ”näin akkoviinaa kertoi ja opetti”.

Joulu on aina ollut suuri juhla, jakoi ajanlaskun ennen ja jälkeen joulun. Joulu on ollut harras kristillinen juhla, koko luomakunta sen tiesi. Yksinpä pieni hiirkin osasi säästää jouluksi ruokaa, miksi ei siis ihminen? Ruokatalous oli näiden vanhusten lapsuudessa köyhää, usein puutteellistakin. Eivät he muistaneet jouluruokia tai lahjoja, joulu elettiin joulun ihmeitä muistellen. Raamatun tapahtumat elettiin uudelleen, kuljettiin Maria-raiskin kanssa yhteinen joulu.

Nämä muistelijat sanoivat, että kuuset ovat tulleet 1900-luvulla. Heidän mielestään jouluoljet olivat kuusta aikaisemmin. Kuuset olivat pieniä ja riippuivat katossa. Kävyt olivat koristeina, myöhemmin opettajat opettivat leikkaamaan paperista tähtiä, enkeleitä ja eläimiä. Kynttilät tehtiin kotona ja oli sidottu narulla oksiin. Kynttilöiden sitominen oli usein isän työ. Tähti kuului aina kuusen latvaan, siihen oli säästetty kiiltävä paperi. Eri maiden liput tulivat kohta Vapaussodan jälkeen.

Kauan uskokin joulun alkavan Annin-päivänä, silloin olivat Annin puunvetotalkoot. Äijäni meni aamuhämärässä halkokuurin etsimään tervaspuita Annille joulupuiksi ja pienseni syykkeiksi. Hän teki kuorman vesikelkkaan ja päivällä tervaksien päälle heitettiin vanha vaate. Minut nostettiin mahalleni kuorman päälle ja mummo veti kelkan Annin mökille. Kylän miehet toivat puukuorman ja kävivät juomassa talkookahvit, myöhempinä vuosina oli jo lettivehnästä ja suuria piparkakkuja.

Yksi hyvistä kertojistani oli Hilja. Hän kertoi joulukuusta. On todennäköisesti ollut joulu 1916, kun hänen tätiänsä sanoi; ”vien illalla sinut ja Elinan Savimäelle, siellä on Raittiusseuran joulukuusi ja tulee joulu-ukko”. Täti valjasti hevosen, kaksi alle kymmenvuotiasta rekeen – voi että jännitti ja pelotti. Kartanomaalla oli jo monta hevosta ja paljon ihmisiä. Sisällä oli suuri kuusi, hovin tupa ihmisiä täynnä. Ohjelmaa oli monenlaisia, me ainakin odotimme uk-

koa. Jo tuli pitkäpartainen iso ukko, turkki päällä ja oljista punottu vyö. Ukko alkoi kysellä rauhallisella äänellä; ”onko täällä kilttejä lapsia”. Jo alkoi pelkokin haihtua. Jokainen lapsi sai paperipussin, siinä oli omena, karamelli ja piparkakku. Pukkina on ollut talon isäntä, pitkä mies ja pitkäpartainen Jaakko Pelkonen.

Pukit ovat yleistyneet ja tulleet koteihin 1920-luvun kahtaluona. Kotiini on tullut pukki vuonna 1921 ollessani 2-vuotias. Tätä en ehkä muista, mutta on kerrottua. Pukki oli käynyt, äitini tuli sen jälkeen tupaan. Aloin kertoa äidille, olin katsonut häntä ja sanonut; ”joulu-ukolla oli samanlaiset kädet kuin sinulla, kaksi sormustakin”. Jo tuli mummoni riemu; ”aina sanotaan, lapsille pitää puhua totta. Nyt jo joulunakin valehdellaan”. Ei minulla mennyt usko joulupukkiin, vaikka tunsin äitini kädet.

Lahjat olivat pehmeitä paketteja, äidin ja kummin tekemiä, lapasia, sukia ja esiliinoja. Äitini isä, Jaaman äijäni lähetti tohvelit ja rapapallin, sellaista ei ollut kenelläkään toisella. Isäni oli tehnyt puunuken, äiti ompeli vaatteet. Naapurin lapset pilkkasivat nukkeani. Hautasin sen kesällä, tuosta nukestako lie johtunut, etten koskaan leikkinyt nukkeilla.

Naapureille tuli useampi joulukortti kuin meille, heidän suksensa oli kauempana. Toiset lapset muistivat kysyä, montako korttia teille tuli. Ei ollut helppo sanoa, että kaksi. Äijäni sai ne hovin pojilta, kasvin-kumppaneilta. Toinen heistä oli asemapäällikkö, toinen metsänhoitaja. Äitini lähetti kortin kummilleen. Hilja muisti saaneensa ensimmäisen korttinsa sotaväessä olevalta enoltaan v. 1919.

Kohta Annin-päivän jälkeen alkoi joulun valmistelu. Joulupyykki oli kova työ. Se pestiin saunassa nyrkillä hieroen, harjalla tai kartulla hakaten. Vesi piti kantaa kaivolta, pyykit käsin kiertää kuiviksi ja levittää ulkosuojaan, meillä kärryliittiriin. Jaätynä pyykit kannettiin yksit tupaan, kaulookartuilla silitettiin. Silitysrauta kuumeni hellalla.

Tuli teurastamisen aika. Verta otettiin harvoin talteen. Suolet pestiin pakka-sellakin ulkona. Sisälmysten ja syltitytarpeiden turvottaminen ja ruoaksi valmistaminen oli aikaa vievä työ. Sorkat korvennettiin saunan uunissa, saippua keitettiin saunan padassa. Padan pohjalle jäi mustaa mönjää, jolla pestiin lattia. Yhtenä päivänä paistettiin uunillinen leipiä, myös eläi-

Tuomas ja Nuutti.
Kuva Marjo Ristilä-Toikka,
Soi!i Turkkisen kirjasta Joulupukin matkassa maailmalla.

mille jouluaamuksi. Sitten oli edessä hiivaleivän ja setsuurin leipominen. Aiemmin nämä leivät ostettiin Pietarista.

Usein emäntä ja isäntä kävivät yhdessä jouluostoksilla. Muistan Kätkisalmen ajoilta ennen talvisotaa, että emäntä teki muut ruokaostokset, isäntä kaivoi esille pienuen ruukun tai maitokannun, sanoi suu naurusta leveänä; ”paa tyttö paattakka, ei joulu oo joulua, jos ei vehnasta saa paattakkaa kastaa”. Asiakkaille oli usein varattu pieni joululahja.

Tuomaanpäivänä piti ruukit olla pois tuvasta, se päivä oli jo joulua, olivathan Tuomaan talkoot. Yöllä äiti valkaisi uunin liitujauhoilla, seuraavana päivänä tuotiin viimeiset pyykit sisälle ja katsottiin koko perheen puhtaata alus- ja päällysvaatteet jouluksi.

Miehet olivat käyneet salometsässä ja tuoneet joulukuusen ja katajaluutakat-ajat. Aatonaattoamuna nuohottiin katajaluudalla koko talo, katso ja seinät sekä pestiin akkunat ja ovet. Aikaisin oli tuotu iso raupatapa hellalle, siinä tuhkalipeä. Mummo laittoi astiat veteen. Veitset ja haarukat hangattiin hiekalla, se oli lasten työtä. Ainoa ostettu puhdistusaine oli Sampo, sillä lapset kirkastivat oven vetimet ja lamppujen öljyvesit. Sitten äijäni täytti kaikki lamput öljyllä sekä tasasi sydämet. Lapset eivät saaneet lampun lasihin koskea, usein mummoni ja äijäni pesivät ne yhdessä ja kirkastivat sanomalehdellä.

Suurin urakka oli suuren tuvan lattianpesu. Kuuma-veisaiva kannettiin korennolla saunalla, lattiaa hanttiin metallilla, harjalla ja vanhalla tohvelilla. Huuh-

viereen lämpiämään. Meidän tyttöjen työt oli suurella neulalla, äimällä, pussin suun ompeleminen. Verhot ja salusiinit laitettiin paikoilleen ja matot lattialle. Mummo oli ollut koko päivän leipälapijon varressa, paistanut piirakat, pulat ja marjakakkarat, nostanut uuniin rahat ja lihapotit, nyt kävi sängylle kädet ristissä ja alkoi puhua; ”kaikki on hyvää, mitä on tehty, tää on ulkonaista. Siivoaminen pitää alkaa sydämeistä, puhdistaa pois kauna ja katkeruus, jokainen kova sana, mikä vuoden aikana on tullut sanottua. On tehtävä tila pienimpäänkin soppeen, tilaa Herramme tulla”.

Kuusi oli katossa, savusauna lämpiämässä. Hilja muisti naapurien käyneen meillä joulusaunassa. Naapureiden isät olivat kuolleet ja talvella lämmittäminen vaati paljon puita. Mieheltä pyydytti ensimmäisen vuoron, naiset petasivat sängyt, kaikki oli puhdasta. Nuoremmissa olivat jo aluslakanat, vanhemmilla hyvin paikkallansa pysyvä räsytkä.

Saunan jälkeen syötiin. Pöytä oli katettu. Ei meillä ollut pöytäliinaa, nuoremmoin perheissä on jo silloin ollut. Aatokala on ollut vanhalla ajalla jouluaaton ruoka. Muistan yhden joulun. Lumi oli maassa, mutta järvet eivät vielä vahvassa jaksaneet. Jaaman nuotarta-arttelet vei nuotan hevosen rantaan, siitä miesten vetäminen apajalle. Juhoenoni tuli itähammärisä ja toi korillisen kaloja sisarensa perheeseen. Ei siinä kauan aikailtu, kohta oli räpyspöytä pannulla. Kiiheltiin enoani; ”ko sie et jättänt meitä aaton kaloitaa”. Ensimmäinen kalapaisti ja kakkaraa, seuraavaksi tuotiin lihapotit ja kastettiin kakkaraa. Sotaa edeltävänä vuosina on ollut tarjolla palvikinkku, Vanhatalon palvisaunassa palvattu. Muutamissa taloissa oli taikinakuoreissa paistettu kinkku. Nämä perheet ovat olleet muualta muutaneita tai käyneet maamieskoulun tai kansanopiston.

Aattoilta miehet joivat teetä, naiset kahvia, kaikki leipomisherkut olivat pöydässä. Tuomas ja Helka haettiin hevosella joulusaunaan ja vietin kotiin, joivat hekin joulukahvit. Äijäni sanoi aina; ”menkää ottamaan Tuomas saunaan, on vuoden aikana hiekkä vuotanut, ojaa pellollamme kivanut”.

Myöhään jouluyönä pilkottiin yhdessä eläinten leivät, puhuttiin entisistä jouluista sekä sanottiin; ”kuka vielä ensin jouluna elää, ei tiedä kukaan”. Jouluamu-

na herättiin aikaiseen, lämmitettiin uuni ja laitettiin kynttilä tuvan akkunalle. Olen ollut vanhempieni kanssa usein joulukirkossa. On kaunis muisto, pimeä yö, valkeat hanget ja tähtiä. Alkumatkasta ei kehtänyt liikkeellä, kynttilä aamuvarhaisella pienimmänkin mökin akkunalla. Oli joulutunnetta.

Kotona juotiin kirkkokahvit ja tietysti puhuttiin jouluamun henoskilpailusta. Jouluateria syötiin ilta-päivällä, nyt siinä oli lisänä lanttu- ja makaronilaatikko, rosolli, riisipuuro ja sekahedelmäsoppa. Ketään vieraita ei käynyt, luettiin, jos oli lukemista ja levätettiin. Hämärässä tuvasa isä ja mummo lauloivat jouluvirsiä.

Tapaninpäivänä oli taas aikainen herätys, uuni piti olla lämmitetty ja tupa lämmin, kun ensimmäinen vieras tuli. Jo kohta pimeässä aamussa kuului äijäni ystävä Karosen Antin ääni; ”onks Tahvana kotona?”. Äijä meni jo porstuaan vastaan, vaihdettiin kuulumisia. Mummolle oli jo vesikatilla tulella, piti saada kiehuva vesi norma varten. Äijä toi pullon, siinä he ottivat ryyppyä. Antilla oli jo kiire vieraansa luo Tahvanon ajoon. Tämä oli jo sukulaisten ja läheisten ystävien tapaamispäivä. Tapanina on tanssittu ennen vanhaan kiihkeitä tansseja. Nyt tanssit olivat seurataloilta, joskus päivätanssit toisella ja illalla toisella. Joskus vanhemmat kylän ihmiset kutsuivat naapurit tahvana ajamaan, muisteltivat nuoruuden aikoja, miten ennen tätä päivää elettiin ja leikittiin. Innostuivat leikkimään vaikkapa sokkosilla oloa.

Päätyi joulu, vaikkei kenkään sois. Seuraavana päivänä oli Viattomien lasten päivä. Se oli kuin jatkoa pyhille. Käytiin naapureissa ja valjastettiin hevonen ja menttiin tervehtimään vanhaa ystävää. Sanottiin, mistäpä tietää, onko tämä viimeinen joulumme? Vielä ei tuotu rukkeja sisälle, ei saanut kevyitä käsitöitä. Ei tehty mitään pyöräytettävää. Kuusi riisuttiin, se oli kai sitä, että joulua ei saanut pitkiä. Joulu oli ainutlaatuisen ja ne päivät pyhitettiin Herramme syntymälle.

Maailmassa on tänäkin vuonna monenlaisia jouluja. Meillä on rauha ja asiat hyvin. Muistellaan vanhojen naisten rukousta, siivotaan sydämen sopukat, unohdetaan kauna ja pahat sanat. Aloitetaan uusi vuosi uusin toivein ja kiitollisin mielin.

TOINI PELKONEN

Turkulaisten iloinen puurojuhla Helsingin Sotaveteraanikuoron Kirkkojuhla kosketti

Turun Vpl. Pyhäjärvi-kerhon puurojuhla vietettiin 25.11. Elsa Kaasalaisen kotona. Tilaisuudessa oli kaikki tulevan joulun elementit: jouluruoka, mukava tunnelma ja jouluihin ohjelma sekä joulupukki paketteineen. Kuva: Yrjö S. Kaasalainen.

Jo perinteeksi muodostuneen tavan mukaan järjestettiin kuoron toimesta kirkkokonsertti itsenäisyyspäivän aattona 5.12. tällä kertaa Tempeli-aukion kirkossa.

Ohjelma alkoi urkutaiteilija **Tapio Tiitun** ihanalla ”Finlandia” esityksellä. Tämän jälkeen kuultiin pyhäjärveläissyntyisen kuoron puheenjohtaja **Pekka Pusan** tunteikas tervetuliaispuhe.

– Laulu on tunteiden kieli, on tapa motivoitua elävän elämän tasaisiin päiviin ja on vielä meille päiviemme sininen hetki. Mistä me vielä löydämme voiman harrasteeseemme. Onko se tunteen tai järjen taistelu päivistämme tai ehkä yhteinen nuoruutemme tie ja sen eri muodoissa vielä, joka loi tullessaan syvän rakkauden isänmaahamme.

– On tässäkin juhlassa tuoda esiin vapautemme syntynyt. Vapaussota-Talvisota-Jatkosota-Lapinsota. Niissä on kooste itsenäisyydestämme ja sen muka-

na tuomat tuhannet tuskat ja kärsimykset niin monelle perheelle.

Puheessaan **Pekka Pusa** kertoi erään pyhäjärveläisäidin vapaussodassa kuolleen miehensä ja jatkosodassa taistelutantereelle vihollisen puolelle jääneet poikansa kunniansi lausutut muistosat:

”Kaukainen leposija sekin jäi tuntemattomaksi. Nukut siellä ahkiossasi keskellä Karjalan korpea. Lumen pehmeä puhtoinen kääreliina kasvoillasi. En saa kukkasin koristaa lepopaikkaasi. En itkeä luonasi ikäväni, vain taivaan tähdet tuikkivat yksinäisen lepopaikkasi yllä ja metsä huminoi Sinulle kehtolaulua. Tahtoisin kantaa Sinut käsivarsillani pois ja laskea koulukaupunkisi Käkisälmen sankarihautaan pois-menneitten koulutoveriesi rinnalle. Varmaankin silloin saisin lievityksen suruuni.”

Musiikkineuvos **Arvo Kuikan** johtamana monet kauniit esitykset tulivat yleisölle kuultavaksi. Ehkä yh-

deksi herkimmistä muodostui jälleen kerran ”Veteraanin iltahuuto”. Konsertin juontaja **Reijo Pajamo** kertoi Helsingin Sotaveteraanikuoron täyttäneen 23.1.2007 kaksikymmentä vuotta. Juhlapuheen tilaisuudessa piti eversti **Hannu Liimatta**. Yhteisesti esitetyn virren ”Oi kuningasten kuningas” jälkeen 83-vuotias lausuja **Lauri Linna** lausui ulkomuistista Yrjö Jylhän runon Pyhä yö.

Helsingin Sotaveteraanikuoron perinteen jatkaja, Viipurin Lauluveikot, esiintyi tämän jälkeen johtajanaan **Urpo Rauhala**. Lopuksi vielä kuorot esiintyivät yhdessä ja tilaisuuden päätösrukouksen piti kirkon kappalainen **Jari Leinonen** ja harras isänmaalinen tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun virteen Jumala ompe linnamme.

Pekka Pusa toteaa lehdellemme Helsingin Sotaveteraanikuorolaisten keski-ikä olevan peräti 86-vuotta.

Lahden seudun pyhäjärveläiset yhdessä joulumielellä

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerho vietti perinteistä pikkujoulua Ravintola Wanhassa Herrassa 15 hengen voimalla torstaina 4. joulukuuta 2008.

Ja valkeus tuli

Tahtoisin kirjoittaa valoisan joulurunon, mutta mielen matala vielä syksyn pimeissä päivissä, epäonnistumisen kipeissä tunnoissa. Teeskentelyä olisi kaikki kauniit säkeet.

Tällaisiakin varten tulit, Vapahtaja, tulit ihmiskunnan valitushuutojen keskelle.
– Raivatkaa pois kaikki esteet, kun omiin yrityksiinsä väsynyt ihminen pyrkii seimen ääreen, ikävöi Golgatalle.

Niin kuin aikojen alussa, niin koittaa tänäänkin pimeyteen valo Jumalan sanan kautta:
”Minun armossani on sinulle kyllin, sillä minun voimani tulee täydelliseksi heikkoudessa”.

Ihmeellinen on Jumalan sana. Syksyn sumut hälvenevät ja häikäistyneenä katselen Häntä, joka kerran sanoi itsestään:
”Minä olen maailman valkeus”.

– Loistakaa, kynttilät, kotien ikkunoissa ja aattoillan hämärässä kirkkomaalla. Jeesus-valosta te meitä muistutatte.

LAHJA SIUKOLA

Huittisten Karjalaseuran joulujuhlassa tanhuttiin

Joulujuhlaa vietettiin 12.joulukuuta osuuspankin kokoussalissa. Tilaisuuden alussa seuran puheenjohtaja **Markku Evala** toivoteli väen tervetulleeksi. Lupsakkaaseen tyyliinsä **Heikki Kiiski** johti tämän jälkeen illan kulkua.

Vieraana oli Veteraanien Lauluveljet, jotka johtajansa **Liisa Harjunmaan** johdolla esittivät useita kauniita lauluja. Kuoron jäsen **Aarne Karvanen** esitti myös yksinlaulua. Lausuntaa esitti **Elli Marjamäki**. Kuoron jäsen rovasti **Eino Lehtisaari** puhui kauniisti lähestyvän joulujuhlan merkityksestä ja yhdessä olon tarpeesta.

Seuraan on kuluvan vuoden aikaan saatu kokoon sihteerin **Nina Naatulan**

johdolla toimiva tanhukerho ja nuoret tanhujat esittivät useita leikkejä ja tanhujia. Ohjelmien välissä laulettiin tuttuja joululauluja. Joulupuuron jälkeen olikin sitten vuorossa arpajaiset ja hallituksen jäsenten hankkimat palkinnot löysivät omistajansa. Ja tietysti lopuksi saapui myös joulupukki.

Huittisten Karjalaseurala on nyt oma tanhukerho, jonka jäsenet ilahduttivat myös pikkujoulujuhloita. Kuva on otettu itsenäisyyspäivänä, kuvaaja **Minna Karru**.

Karjalaa televisiossa

Karjala näkyy joulukauden aikana ja myös ensi vuoden alussa televisiossa. Tv2:ssa esitetään 11.12. alkanut neliosainen sarja pakoluovutetuilta alueilta, muut esityspäivät ovat 18.12., 25.12. ja 1.1.

Fst:llä esitettävät Karjalan kolme kaupunkia, Viipuri ti 16.12, mikä uusitaan su 21.12. Sortavala on vuorossa 23.12 ja 24.12 sekä Käkisalmi 30.12 ja 31.12.

Tammikuun 15. käynnistyy Greger Grönqvistin tekemä uusi viisiosainen sarja Inkerinmaa.

Pyhäjärvi-seuralla historiallinen kokous: Kiertopalkinto uudelleen julkisuuteen ja lippuhanke hyväksyttiin

Tämä vuoden 2008 Vpl. Pyhäjärvi-seuran syyskokous tullaan muistamaan ennen kaikkea siitä erityisen merkittävästä kiertopalkinnon luovutuksesta, jonka seuralle kokouksen alussa tekivät Enkkuan koulun opettajan **Paul Miikkulainen** lapset.

Kolmisenkymmentä osallistujaa, joukossa muutamia aivan uusia, kokoon-tui marraskuun viimeisenä lauantaan seuran syyskokoukseen. Luottamushenkilövalinnat sujuivat sutjakkaasti ja toimintasuunnitelmaan sisältyvät uudet haasteet hyväksyttiin yksimielisesti.

Historiaan piirryvästä hetkestä kokouksessa lyhyesti todettuna: sisarukset **Paula ja Pirkko**

Miikkulainen yhdessä veljensä **Pentti Miikkulaisen** kanssa, joka ei ollut paikalla, luovuttivat Vpl. Pyhäjärvi seura ry:lle Vpl. Pyhäjärven kunnan 1930-luvun alkuvuosina kansakoulujen väliseen tyttöjen hiihtokilpailuun lahjoittaman kiertopalkinnon. Luovuttamiseen sisältyi toivomus palkinnon sijoittamisesta ”Pyhäjärven museoon”. Luovuttajat pysyivät selvittämään, onko palkinnon voittaja vuoden 1935 jälkeen ollut joka vuosi soitiin saakka Enkkuan koulun tyttöjen joukkue. Kiertopalkinnon jännittävästä tarinasta enemmän seuraavalla sivulla.

Ikärakenne

hallituksen haasteena Kokouksen yksimielisellä päätöksellä hyväksyttiin ehdotus, että puheenjohtajana jatkavat vuodeksi ker-

rallaan valittavat entiset. **Kaarina Pärssinen** aloittaa kuudennen vuoden seuran puheenjohtajana ja **Paavo J. Paavola** jatkaa varapuheenjohtajana, missä tehtävässä hän aloitti v. 1997.

Hallituksessa tapahtui yksi vaihdos. Viisi vuotta jäsenenä ollut **Eero Sirkkiä** vetäytyi tehtävästä ja hänen tilalleen seuraaviksi 2 vuodeksi valittiin **Eeva-Liisa Miikkola**, joka palasi joukkoon vuoden sapativapaalla hallituksesta oltuun. Kokemusohja asioiden hoitamisessa vahvistui vankasti, sillä Miikkola on toiminut vuodesta 1980 seuran aktiivisena jäsenenä, sihteerinä vv. 2004-2007 ja vuodesta 1989 alkaen seuran hallituksessa ja mm. emäntänä. Kautensa uusi-vuodeksi 2009-2010 **Inkeri Hiiri** ja **Meeri Kuusisto**. Nykyisten sääntöjen mukaan 2-vuotiskaudeksi valittavista hallituksen jäsenistä ensi vuoden ovat toista vuottaan jatkamassa **Arja Hiiri**, **Raili Huovila**, **Kaisa-Liisa Korhonen** ja **Marketta Mattila**. **Eero Sirkkiä** muistettiin Vpl. Pyhäjärven standartilla ja 80 vuotta täyttäneitä pitkäaikaisia 1980-luvun tilintarkastajia **Seth Wahlia** seuran merkittävillä.

Suuret haasteet ovat tulevien vuosikokouksien valinnossa edessä. Karjalan Liiton valtuustossa pari viikkoa ennen seuran vuosikokousta hyväksytyssä toimintasuunnitelmassa liitto edellyttää, että viimeistään vuonna 2010 liiton jäsenseurojen hallituksien ikärakenteen on oltava sellainen, että vähintään 20

prosenttia hallituksen jäsenistä on alle 40-vuotiaita.

Pyhäjärvi-seurassa tähän päästään vain, jos seuran jäsenistöön ja sitä kautta vetotehtäviin saadaan myös nuorempia polvia mukaan. Seuran hallituksessa toimintasuunnitelmaa vuodelle 2009 valmisteltaessa ei tätä Karjalan Liiton kannanottoa ollut tiedossa eikä sitä otettu esille siksi vuosikokouksessaan. Mutta jo nyt, tästä eteenpäin on seurassa paneuduttava huolella uusien, nuorten jäsenten saamiseksi mukaan toimintaan. Sama haaste on edessä kaikilla karjalaisseuroilla, joten eiköhän siitäkin selvitä yhdessä asiaan ratkaisumalleja etsien.

Lipun hankintaan ryhdytään

Kevätkokous 2008 antoi seuran hallitukselle tehtäväksi valmistella vuoden 2007 tilinpäätöksessä todetun ylijäämän käyttö seuran sääntöjen tarkoituksenkäytännön edellyttämällä tavalla. Tarkoituksenahan lyhykäisestään ilmaista on toimia karjalaisten, erityisesti pyhäjärveläisten ja heidän jälkeläistensä kulttuuri- ja etujärjestönä. Seura tekee toiminnallaan tunnetuksi Karjalaa sekä vaalii ja kehittää karjalaista kulttuuria.

Hallitus teki päätöksen oman lipun hankkimisesta seuran käyttöön sekä stipendin, yhden tai useamman, jakamisesta vuoden 2010 Pyhäjärvi-juhilla. Lipun hankkimiseksi tarvittavat toimenpiteet ovat vuoden 2009 toimintasuunnitelmaan sisältyviä asioita. Valmistelut asian

Pirkko (vas.) ja Paula Miikkulainen tuoman kiertopalkinnon vastaanottivat seuran puolesta **Kaarina Pärssinen** ja **Paavo J. Paavola**, joiden välissä kuvassa tervehtimässä myös **Paul Miikkulainen** oppilaana ollut **Aira Anttonen**. Kuva **Eeva-Liisa Miikkola**.

eteenpäin viemiselle on aloitettu ja tavoitteena on lipun naulaaminen vuoden 2010 kevätkokouksen yhteydessä.

Kyseessä on seuran käyttöön hankittavana, ilmiastul-taan nykyisin käytössä olevan Vpl. Pyhäjärven lipun toisinto, ja aiheen käyttämiseen on saatu olemassa olevaa lippua hallinnoivan Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön lupa. Asian valmistelua jatketaan vuoden 2009 alussa. Mikäli lippuun tulee säätiön lippuun nähden muutoksia, esimerkiksi säätiön ehdottama teksti Vpl. Py-

häjärvi-seura ry, niin lipun virallinen vihkiminen tapahtuu vuoden 2010 Helsingissä pidettävien Karjalan Liiton kesäjuhlien yhteydessä.

Retkelle Kultarantaan lähdetään kesäkuussa

Seuran perinteinen kevätretki tullaan ensi vuonna tekemään kesäkuun alussa Naantaliin. Pääkohteena on vierailu Tasavallan Presidentin kesäasuntona toimivassa Kultarannassa, mutta myös muuta mielenkiintoista on luvassa, kuten mm. vanhaan Naantalien keskustaan tutustuminen ja saaristolaispitopöydässä Rymättylässä ruokailu. Retkestä enemmän alustavaa tietoa toisaalla lehdessä.

Myc lähemmäksi retkeilään, Karjalaisella kesäkodilla Helsingin Jollaksessa järjestetään saunailta. Kesäkodin tunnettavuutta jäsenistölle edullisesti tarjolla olevana virkistyspaikkana lisätään muutoinkin.

Konevitsan haasteista ajantasaista tietoa

Vuosikokouksen jälkeen kuultiin Kaarina Pärssinen kuvakavalkadilla varustettu esitelmä Konevitsasta. Haasteita myös suomalaisille luostarissa kävijöille riittää. Todettakoon, että arkielämän kannalta tärkeitä tuliaisia ovat edelleen luostarin veljestöle tarkoitettavat kuten sukut, villapaidat, alusvaatekerrat jne. Liinavaatteita, pyyheliinoja ym. tekstiileitä tar-

vitaan luostarissa majoittuvien matkajien käyttöön. Samoin arkiset asiat kuten pesuaineet, saippuat, shampoot, pesuvadit ja ämpärit sekä keittiö- ja ruokailuvälineet otetaan kiitollisuudella vastaan. Työpanok-sensa voi antaa esim. vaikkapa muuttaman tunnin ker-rallaan poimimalla marjoja ja sienia, pesemällä pyykkiä, keräämällä rikkaruohoja tai niittämällä heinäa luostarin eläinten tarpeisiin.

Jos oikein on innostunut saareen ja luostariin tutustumisesta ja vapaaehtoisuudesta, voi hakeutua 8 päivän talkooleirille, joka jälleen heinä-elokuun vaihteessa ensi kesänä toteutetaan.

Asiasta tarkempaa tietoa Konevitsa ry:n melko harvakseltaan päivittyvillä nettisivuilla www.konevitsary.fi.

Seuran jäsenet saavat 3-4 kertaa vuodessa pienen lehden muodossa ilmestyvän tiedotteen, missä uudet asiat tulevat vahvasti esille. Aiemmin ilmestyneitä tiedotteita ja kulloinkin viimeistä – usin numero ilmestyi muutama päivä sitten – voi hankkia myös irtonumeroina.

Koska syyskuun lehdessä julkaistiin esitelmöitsijän laaja katsaus ”Vanha uudistuu Konevitsassa”, jätän tämän vuosikokoukselle luostarin veljestöle tarkoitettavat yhteydessä esitelmän käsittelyä sikseen.

KAARINA
PÄRSSINEN

Seth Wahl, pitkäaikainen tilintarkastaja ja hallituksen jäsen **Eero Sirkkiä** saivat seuralta huomionosoitukset, ojentajina **Kaarina Pärssinen** ja **Kaisa-Liisa Korhonen**. Kuva **Marketta Mattila**.

Pyhäjärvellä hiihtäneiden tyttöjen kiertopalkinto löytyi

Erinomaisessa kunnossa olevasta kookkaasta tinamaljasta on selkeästi luettavissa kaiverrus: Pyhäjärven kansakoulujen välinen tyttöjen kiertopalkinto hiihdossa. Lahjoitt. Pyhäjärven kunta. Kuva: Reino Äikiä.

"Olen aina ihmetellyt, miten silloin tällöin yhä vielä löytyy Mozartin kadoksissa olleita sävellyksiä. Sen jälkeen kun tämä kiertopalkinto löytyi Pornaisista, isäni viimeisen asuinpaikan vintiltä, vanhasta risaisesta pahvilaatikosta, vaatteisiin käärittyinä, en enää ihmettele mitään", sanoo Paula Miikkulainen (s. 1919).

Paulan sisar Pirkko Miikkulainen (s. 1929) tukee kävelykeppiin nojaavaa sisartaan ja toistelee hämmennyksellään paikallaolijoille: "Eihän meillä tässä mitään ansiota ole, ei me tällaista huomiota ansaita". Ja huomio tarkoittaa vain muutamaa kempelöä kiitoksen sanaa, muutaman kamerasävelvähdystä, ohi kiitävää, mutta historiallista, hetkeä Vpl. Pyhäjärvi-seuran syyskokouksen avauksen yhteydessä sateentihkuksena ensimmäisen adventin aattona vuonna 2008 Karjalata-

lon Galleria-salissa.

Enkkuan koulun viimeisen opettajan Paul Miikkulaisen, synt. 1890, tytär Paulan ja Pirkon lisäksi kiertopalkintomaljan luovuttajana Vpl. Pyhäjärvi seuralla on heidän veljensä Pentti (s. 1925). Hän on kolmas elossa oleva nelilapsisesta Miikkulaisen perheestä. Pentti ei kuitenkaan päässyt tulemaan paikalle.

Sisarukset tulivat saliin toinen toiseensa nojautuen, hiljaisella äänellä puhuen he lähestyivät minua kohdakkoin alkamassa olleen kokouksen edellä. Jokin vaisto sanoi heidät nähdeseni kaiken kiireen keskellä, että nyt seis kaikki muu tuihtaus ja hätäily. Huikkasin muille ohimasta nykyjoille, että odota hetki, menen tervehtimään näitä tulijoita. Käteilyämme he sanoivat, että heillä oli minulle asiaa.

Kiertopalkinto museoon

Toivomuskin esitetään: "Haluamme luovuttaa tämän kiertopalkinnon Pyhäjärvi-seuralle sijoitettavaksi Pyhäjärven museoon. Toivomme on, että selvitteisitte, ovatko Enkkuan tytöt toistuvasti voittaneet kunnan kansakoulujen hiihtokilpailut sotaa edeltävinä vuosina ja palkinto siksi oli koululla sodan syyssä".

Sotaa pakoon lähtevillä ei ollut paljon aikaa. Arvotavaroista monet jäivät ja tavaroista kerättiin sotilaiden ja viranomaisten toimesta myöhemmin evakkomatkalle. Näin kiertopalkinto kulkeutui Enkkuan koulun opettajalle Siikaisiin. Sinne perhe päätyi opettajapariskunnalla Kouluhallituksen toimesta osoitettuun paikkaan. Paul ja Lydyi Miikkulainen jäivät eläkkeelle he muuttivat Pornaisten Kirveskoskelle. Paul Miikkulainen kuoli v. 1959 ja Lydyi v. 1976.

Mystinen laatikko kulkeutui Siikaisista Pornaisiin, taloon, josta perheen lapset luopuivat viime kesänä. Vinttiä tyhjentyessään he löysivät laatikon. Ihmettelivät sen painavuutta ja avattuaan sen löysivät tämän vuosikymmenin kadoksissa, teillä tyhjäntönnä olleen maljan. Sotilastarvikkeita, kuten mantteleita, takkeja, lottapukuja jne. maljan lisäksi sisältänyt laatikko oli jäänyt unhoon. Kukaan ei ollut ollut laatikosta kiinnostunut varsinkaan, kun sotia edeltävän ajan järjestöistä monet oli lakkautettu. Niin malja,

josta Miikkulaisen lapset eivät muista isänsä koskaan puhuneen sanaakaan, pyysi unohtuessaan piilopaikastaan.

Sisarukset kertoivat, että heille oli heti laatikon yllättävän sisällön paljastuttua kuitenkin selvää, että kyse on arvoesineestä, joka tulee saattaa ihmisten tietoon ja sijoittaa museoon.

Mitä maljasta tiedetään

Kiertopalkinto on pohjassa olevien merkintöjen mukaan tinaa ja sen valmistajana Hopeatehdas. Netistä löytyi joitain tietoja tästä Helsingissä sijainneesta mm. tinaesineiden valmistajana tunnetusta Hopeatehtaasta. Netistä löytyi mm. Hopeatehtaan vuodelta 1935 olevan tinaesineiden hinnasto. Hopeatehdas näyttää toimineen ainakin vielä 1950-luvulla.

Malja on n. 17 cm korkea, halkaisijaltaan n. 24 cm. Kuva kiertopalkinnosta on ohessa. Maljaa koristaa neljä kohollaan olevaa lehtiruusuunetta. Kahden ruusuunekkeen välissä, maljan yläosassa näkyy teksti kuuluu: Pyhäjärven kansakoulujen välinen tyttöjen kiertopalkinto hiihdossa. Maljan alemmassa kentässä olevasta tekstistä ilmenee alkuperä: Lahjoitt. Pyhäjärven kunta.

Kiertopalkinnossa on seuraavana niinikään lehtiruusuunekkeen välissä alekkain kaksi kaiverusta osoittamassa palkintoon kiinnityksen saaneita: Yläjärvi 5.3.34 ja Salitsanranta 1.3.1935.

Onko kenties ollut niin,

että Enkkuan koulun tytöt voittivat palkinnon peräkkäisinä vuosina neljästi eli vuonna 1936, 1937, 1938 ja 1939. Ehkä kaivertamista ei oltu ennätetty tehdä. Kenties jäätin odottamaan, että Enkkuan koulun tytöt tempaisivat vielä viidennen kerran palkinnon omakseen. Se ei olisi ollut mikään ihme, sillä aikalaiset muistelevat Paul Miikkulaisen kovasti kannustaneen oppilaitaan, myös tyttöjä, harrastamaan urheilua. Hän on ollut kasvattajana nykyisin nähtynä varsin modernin.

Syyskokoukseen osallistunut Enkkuan koululainen **Aira Anttonen** kertoi sisaruksille olleensa omasta mielestään huono hiihtämään. Mutta Paul Miikkulainen kannusti häntä kovasti, niin, että kovasti yrittäen hän tuli kaikkien yllätykseksi toiseksi koulunsa hiihtokilpailussa. Kevätalvella 1940 ei Pyhäjärven kunnan kansakouluissa hiihdetty kilpaa, evakkoon lähtö oli kohtalona talvisodan alettua. Enkkualaisten, niin kuin muidenkin kansakoulutyttöjen evakkotähtä oli vienyt heidät pääosin Alavudelle.

Paul Miikkulainen palasi perheineen vielä jatkosodan aikana opettajaksi Pyhäjär-

velle. Kouluhallitus määräsä luovuteltua alueelta tulleet opettajat paikkoihinsa ja niin Miikkulaisen opettajapariskuntakin toimi virkauransa loppuun saakka Siikaisissa.

Muistatko palkintoon liittyviä asioita

Nyt uudelleen päivän valon nähnyt, hyväkuntoinen kiertopalkinto päätyi museoon. Mihin museoon, sitä selvitetään ja harkitaan perusteellisesti. Tämän lehden ilmestyessä arvokas kiertopalkinto on jo sijoitettuna pankkiholviin. Sitä, olivatko Enkkuan tytöt kunnan hiihtomestareita useana vuonna peräkkäin, on **Reino Äikiä** selvittänyt Käkisalmen Sanomien urheilutulosviululta.

Jos joku lukijoista muistaa ja tietää jotakin kiertopalkintoon liittyvää, kertokaa siitä meille. Maljan tarina sotia edeltävinä vuosina ansaittiin tulla selvityksiksi.

Yhteydenotot Vpl. Pyhäjärvi-seuraan voi halutessaan tehdä esimerkiksi allekirjoittaneelle,

p. 040-519 3036,
kaarina.parsinen@pp.inet.fi,
Oravanmarjantie 3,
04300 Tuusula.

KAARINA
PÄRSSINEN

Merkkipäiviä

Matti Pärssinen 70 vuotta

Joulukuun toisena päivänä 70 vuotta täyttäneen Matti Pärssinen "pakosuunnitelma" ei käynyt toteen, sillä sukulaiset ja ystävät järjestivät hänelle yllätysjuhlat Kankaanpäässä 29.11.

Kun Pärssinen luuli poikkeavansa poikansa Sepon kanssa myyjäisiin, paikalla olikin satakunta henkeä sankaria onnittelemassa. Pöydät notkuivat ja orkesteri tahditti tunnelmaa tyttärensä Annen ja tämän tyttären Johannan juontaa illan. Vaimonsa veli, pastori Hannu Innanen piti lämminhenkisen puheen, ja serkkunsa Esko Pohjolainen käsitteli puheessaan 70 vuoden aikana elettyä monivaiheista elämää. Serkku Hely Harpala ei päässyt juhliin, mutta hänen tekemänsä runo luettiin onnitteluna.

Saunan lauteilla synnyit, Matti, elettiin aikaa toisenlaista. Jo pienenä huomata sait sen ettei Karjalan miestä, naista

ollut heikosti rakennettu, oli valmius kestämään. Kävi yllämme sodan pilvet, silti uskoimme elämään.

Sillä sen minkä elämä antaa on vain otettava vastaan. Näin äitisi opetti, neuvot hyvin kasvatti kumpaakin lastaan.

Onnentähdeksi aamussa saimme me Karjalan "syntymämerkin". Saimme lahjana luonteen lujan joka tarvittaessa myös herkin.

Olit taapero kun alkoi evakkotie, sitä kuljimme miettiin hiljaa. Josko näemme enää milloinkaan omaa, tuulessa tuutavaa viljaa.

Satakuntaan kuitenkin juurruttiin, muista "kostireissua" montta, teidän serkkujen luokse Laviaan, oli olomme uskomatonta!

Niin hyvänä meitä pidettiin! Sinuun, Helviin ylöspäin katsoi pikkuinen tyttö ihailleen, teissä itseni "isona näin".

Teillä käydessä nähtiin kun ahkeroit, sylin äidille puita "kaappaat". Me myös sinusta ylpeinä todettiin pian kutsuu "maamiehen saappaat".

"Aikalaisää" et tarvinnut nimeksikään kohta avuksi isälles lähdet. Pitkän päivän kerrallaan ahkeroit, siihen asti, kun syttyi tähdet.

Vuodet vierivät, kohta jo kasvatit lasten kautta uutta polvea. Juhon-isäsi, äitisi Emilian naimme katseessa kiitollisuutta.

Päivänsankarin luonnetta kuvaisiin: Äiti temperamentin antoi. Tuli isältä luonteeseen leppoisuus, hyvät haltijat lahjansa kantoi.

Sen tiedämme, Matti, luonnostaan omaat myös elkeit huumorimiehen. Tuolla tiedolla, taidolla, voimalla mikään ei jää puolitiehen.

Ja myös sen unelman todeksi teit kävit uudelleen Karjalan teitä. Vaikka hetken vain, mutta huomata sait, on Karjala kaivannut meitä.

Jalanjäljissä isäsi ahkeroit ja nyt poikasi vuorollaan kokee kasvun ihmeen ja jalkojen alla oman, viljavat maan. -HH

Merkkipäiviä

85 vuotta täytti 30.10.2008 **Hilkka Annikki Kosonen**, o.s. **Meskanen**. Hän on syntynyt Sakkolan Pannusaarella. Anna-Leena Meskanen o.s. Uosukainen oli hänen äitinsä, syntynyt 1888 Valkjärven Pöppölässä, ja isä Juhon Meskanen, syntynyt 1876 Sakkolan Villakalassa.

Vuonna 1943 rovasti Wiika vihki Hilkka Annikin ja sääminkiläisen livari Juhan Kososen Pyhäjärven Salitsanrannalla avioliittoon. He ovat olleet naimisissa 65 vuotta ja vuosipäiviä kutsutaan mm. kruununtimanttihäiksi.

Myös heidän tyttärensä Pirjo Tuulikki Hukkanen

täytti lokakuussa 60 vuotta. Savonlinnassa asuvia äitiä ja isää sekä sisarta onnitellen

TYTTÄRET ja
SISARET perheineen

Sini o.s. Salmela ja Matti Viskari vihittiin avioliittoon 11.10.2008 Vantaalla Pyhän Annan lastenkirkossa. Sinin vanhemmat ovat Pirkko ja Pentti Salmela. Isän suku on Sakkolan Karholasta.

Matin vanhemmat ovat Anja ja Jaakko Viskari. Isä on Pyhäjärven Porsaanmäeltä.

Vuoden 1943 joulunajan radio-ohjelmistoa

Radiolla oli sota-aikana tärkeä rooli niin siviilien kuin sotilaidenkin parissa tiedonvälityskanavana. Erittäin joulunajan radio-ohjelmat pyrkivät lähentämään rintamalla ja kodeissa olevia ihmisiä toisiinsa. Radio toimi joulutunnelman tulkkinä toisistaan erossa olevien omaisten välillä.

Jouluaattopäivä

Vuoden 1943 jouluaattopäivä oli perjantapäivä. Radion Lahden aseman varsinainen jouluohtelma alkoi klo 11.45, jolloin Rauma julisti joulurauhan kautta maan. Sanomalehtikatsauksen ja päivän uutisten jälkeen klo 14.05 oli ohjelma ”Joulu sankarivainajien leposijoilla”. Lähetys tapahtui Viipurista selostajana Eero Viitanen. Tämän jälkeen Helsingin Varuskunnan soitokunta johtajanaan mus.kapt. A. Rope esitti päiväkonserttiosuuden.

Markus-setä oli järjestänyt lastenohjelmaa ”Joulupukia odotellessa” ja se radiotihti klo 15.00.

Joulutervehdyksen Äänisen rannoilta selosti sot.virk. Kauko Käyhkö. Lähetys tuli Itä-Karjalasta.

Ruotsinkielinen ohjelma ”Julbön” oli vuorossa klo 17 ja tilaisuus radiotihti Suurkirkosta.

”Joulurukous” radiotihti Johannes kirkosta klo

18, jonka yhteydessä teol.tri Paavo Virkkunen puhui. Johannes kirkon kuoro lauloi johtajanaan Martti Turunen ja uruissa oli Armas Maasalo.

Ohjelmaa jatkui Vallilan kansakoulun poikakuoron esityksillä ”Jouluillan konsertilla”. Musiikkia tuli myös äänilevyiltä soitettuna.

Puolustusvoiman ohjelmaa lähetettiin klo 20 alkaen, jolloin kuultiin vähädyksiä rintamalinjojen joulutunnelmista.

”Jouluilta kuuluttamossa”-lähetys alkoi klo 22.10, jolloin aattoillan kuuluttaja Ebba Jacobson-Lilius paikoin jouluilta tunnelmista työn ääreltä.

”Jouluaaton päätökseksi” puhui prof. E.G. Gulin suomeksi ja ruotsiksi ja lopuksi oli jouluvirsi.

Jouluaaton ohjelmaa päättyi joulutervehdyksen lukemiseen omaisille.

Joulupäivä

Ohjelmaa alkoi Tammelan ja Rovaniemen kirkonkellojen soitolla ”Joulukellot kutsuvat”.

Varhaisjumalanpalvelus alkoi klo 07.00 ja se radiotihti Rovaniemeltä.

Lasten joulujumalanpalvelus alkoi klo 14.00 ja tilaisuudessa esiintyi Pasilan lapsikuoro.

Sen jälkeen oli vuorossa Tauno Pylkkäsen järjestämä ohjelmaa ”Runoa ja

musiikkia, Hankien hohdetta ja tähtien välkettä”.

Aseveljien joulutervehdyksen esitti Suomen Aseveljien Liiton toiminnanjohtaja, kapteeni Veikko Loppi klo 15.10.

Kyllikki Mäntylän laatima kuulokuvakerromus legendan mukaan ”Betlehemin ahkera seppä ja hänen sokea tyttärensä” radiotihti klo 15.20 alkaen.

Jouluvesper alkoi klo 18 Johannes kirkosta noudattaen piispa Aleksis Lehtosen vesperare-ohjelmaa seuraten sävellyksen laatijana Armas Maasalo.

”Riemuitse mielen, kiittäen kielen” joululaulukerjous alkoi klo 20.00. Sovituksesta vastasi Taneli Kuusisto esiintyjinä olivat Solistikuoro, Radio-orkesterin jousiyhtye, solistit Anna Mutanen ja Hemming Eklund laulu. Avustajina laulavia lapsia.

Puolustusvoimain ohjelma alkoi klo 20.35 ja se oli omistettu kotien joulutervehdyksille rintamille.

Ensimmäisenä joulupäivänä klo 22.30 aloitettiin kotimaan joulutervehdyksen lähetys suomalaisille vierailu mailla oleville suomalaisille. Samoin terveisten vastaanottajina olivat merimiehet ja myös Amerikassa ja muissa kaukoissa asuvat henkilöt.

Viipurin ja Valkjärven joulunajan radiolähetyskeskiksi lisäksi lähetettiin Karja-

Syväriillä sijainneen kenttäsaaralan 32 väkeä joulunvietossa vuonna 1942. Kuva Kerttu Lemmetyn arkistosta.

laisten Aseveljien joulutervehdykset palautetun Karjalan aseveliperheille, eri rintamalla taisteleville karjalaisille aseveljille ja karjalaisten asevelitalojen rakentajille.

Tapaninpäivä

Aamulähetys alkoi klo 7.00 omaisten tiedotuksilla rintamamiehille.

Sitä seurasi kreikkalaiskatolinen jumalanpalvelus Helsingin Pyhän Kolminaisuuden kirkosta.

Maaherra S. Mattsson puhui ”Yhteishenki, työ ja uskollisuus”-aiheesta.

Klo 10 lähetettiin jumalanpalvelus Helsingin Kallion kirkosta.

Ohjelmistossa seurasi erilaisia musiikki- ja lauluohjelmia sekä erilaisia asia-aiheita mm.

Rovasti Aapeli E. Jokipiin esitelmä ”Kansankirkkomme merkkipäivä”, maisteri Esko Aaltosen kooste ”Kuulokuvia entisaajan tapaninpäivämenoisista”.

Viipurin ja Sortavalan asemat lähettivät Lahden aseman lisäksi omia ohjelmia;

Sot.virk. Riku Kuikka ja kers. Eino Toiviainen muistivat menneitä ”Entisaajan joulunviettoa Karjalassa”, Pekka Salvarinen soitti kansanmusiikkia kanteleella ja Viipurin kaupungintatte-

rin näyttelijät puheillaan esittivät ”Tapani-iloittelua”.

Kooste

TAISTO VIRKKI

Radio ja puhdetyöt olivat esillä usein korsuissa varsinkin asematavaiheissa. Kuva Taisto Virkki.

Mouhijärven juhla nosti esiin muistoja

Viime kesän Pyhäjärvi-juhlassa esiintyi tunnettu laulaja **Markku Puputti**, taiteilijanimeltään **Markku Aro**. Mouhijärvellä syntyneen laulajan edesmenneet vanhemmat ovat **Toivo Puputti** Pyhäjärven Tiitu-ala ja **Tyynne o.s. Rastas**, syntynyt Raudussa, mutta hän muutti jo ennen talvisotaa Pyhäjärven Noitermaahan.

Markun laulaessa juhlassa ”Äänisen aaltoja” nousi mieleeni 15 vuoden takaiset muistot, kun lauloimme Markun isän, Toivo Puputin kanssa samaa kappaletta Karjalassa Taipaleenjoella.

Olimme **Heikki Kartusen** luotsaamalla yhdestä hänen vaikuttavimmista kotiseutumatkoiista, joka huipentui juhlaan suomalaisten ja venäläisten sota-veteraanien yhteistilaisuuteen Taipaleessa ja kunnianosoitukset kummankin maan kaatuneiden muistomerkeillä.

Mukanamme oli Suomesta Sota-akatemia tutkija ja tietokirjailija. Käksälmen kaupunginjohtaja **Jevgenij Krasov** piti Sakolan kirkon raunioilla puheen. Pietarista tuli bussilastillinen Pietarin Sotaveteraaneja. Heidän joukossa tuttu kirjailija **Viktor Ste-**

pakov, joka edellisvuonna oli julkaissut teoksen *Paratimarssi Suomeen, talvisota venäläisten silmin*. Teos oli myyntimenestys Suomessa.

Kun vieraat arvokkaasta juhlasta olivat poistuneet, pistimme pystyyn oman vaapamootoksen iltaohjelman. Musiikinopettaja **Päivi Seppänen** laulatti ja kun joukossa oli runsaasti veteraaneja, niin tietysti kaikuiivat ”Taistoihin tiemme kun toi, Äänisen aallot” ja monet muut sota-aajan laulut.

Istuin Puputin Toivon vieressä ja komeasti häneltä soi laulu. Toivo kuitenkin vähätteli taitoaan. ”Kyllä miust paremp muurari tuli kuin konsanaan laulaja.” Hän jatkoi, ”Mei Markku innosti jo melko nuorena musiikista ja laulamista ja sillä on poika itsensä elättänyt.” Keskustelussamme selvisi, että kylä musiikki on Puputin perheessä aikaisemminkin sointu. Toivon isä, **Tuomas Puputti** oli aikoinaan taitava haitarinsoittaja ja suosittu kyläpelimanni Tiituan kalenoissa. Nyt pojanpoika vuorostaan jatkaa kansan tanssittamista, tosin hieman isommalla kokoonpanolla.

Markku on lapsuutensa ja nuoruutensa elänyt Nokialla. Musiikkielämä vei

nuoren miehen vuosiksi pois kotiseudulta. Jokunen vuosi sitten hän palasi takaisin Nokialle kauniiseen uuteen omakotitaloonsa. Tänä vuonna nokialaiset valitsivat arvostetun taiteilijan Markku Aron vuoden nokialaiseksi.

Niin Toivo, kuin kaikki Puputin sisarukset ovat aina arvostaneet vanhempiensa elämäntyötä ja elämäntarjontaa, sekä ovat ryhtyneet tällä tavalla ylpeitä karjalaisista juuristaan. Sitä samaa henkeä on myös Markussa. Hän tuli mielellään

Asta Seppälän kanssa Pyhäjärvi-juhlan valmisteluihin. Täysin poikeen omasta esiintymisohjelmastaan, hän valitsi esitykseensä meille karjalaisille rakkaan laulun ”Laps olen Karjalan” ja veteraaneille tutun ”Äänisen aallot”. Kiitos Markku Aro hienosta ja koskettavasta esityksestä. Siinä oli henki mukana.

Joulu on kohta ovelta, joten lukijoille oikein hyvää joulua ja terveyttä alkavalle uudelle vuodelle!

SALME RINTALA

Venäläinen 84-vuotias eversti (vas.) kertoo Toivo Puputille, että melkein hänen koko divisioonansa miehet lepäävät valtians muistomerkkin alla Taipaleessa. Keskustelua kuuntelee Jalmari Kalmi (kesk.). Tulkkinä Dimitri Orehov. Kuva: Salme Rintala.

Kultarantaan kesäkuussa

Seuraava Vpl. Pyhäjärvi-seuran retki on päätetty tehdä 6.6.2009 Naantaliin, jossa keskeisin kohde on tasavallan presidentin kesäasunto Kultaranta. Se sijaitsee luonnonkauniissa merimaisemassa ja siihen kuuluu lukuisia rakennuksia, kasvihuoneita sekä suuret hoidetut puistoalueet. Tärkein rakennus on puistojen ympäröimä graniittilinna. Kierrokselle Kultarannan puistoon pääsee vain opastetuissa ryhmissä, ennalta sopien. Noin tunnin kierroksella tutustutaan puistoon ja puutarhaan. Kesäkuun alussa alueelle tehdään kesän istutukset, sillä presidentillä on tapana saapua kesän viettoon kesäkuun toisella viikolla. Ensimmäisenä säästä riippuen oletettavaa on, että sipulikkien, useiden kukkivien pensaiden ja puiden loisto on kesäkuun alussa vielä nähtävissä. Graniittilinnan ei yleisöllä ole pääsymahdollisuutta.

Menomatalla poiketaan Raisiossa Krookilan kotiseutumuseon yhteydessä sijaitsevaan Wanhat Kupit -kahvilaan. Ennen Kultarantaa on opastettu vanhan kaupungin kierros. Kultarannan jälkeen ajetaan vähän matkan päähän Rymättylään nauttimaan saaristolaispitopöydän lounas ravintola Pohjakulman noutopöydästä. Mahdollisuuksien mukaan, jos vielä jaksetaan, pysähdytään paluumatkalla Muurlan lasitehtaalla.

Alustava arvio retken hinnasta on 46-50 euroa/hengeltä, mikä sisältää linja-automatkan, mikä seura subventoi, opastukset, menomatkan kahvit ja saaristolaispitopöydän lounaan. Retkelle lähdetään tutulla Segersvärdin linja-autolla alustavasti arvioiden kello 8.00 Helsingistä ja paluu ajoittunee noin iltaseitsemään.

Tarkemmat tiedot ilmoittautumisohjeeseen julkaistaan helmikuun Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä. Kantaa varata jo nyt kesäkuun ensimmäinen lauantai tälle upealle retkelle, tervetuloa!

KAARINA PÄRSSINEN

Olin leivän syrjässä kiinni ...tai ainakin taikinassa...

Viime talvena olin saanut ajatuksen, että leipoisin leipää tai oikeastaan ruislimppua. Etsiskelin limpun ohjeita internetistä ja kyselein ohjetta äidiltäni. Tiesin, että lapsuudenkotona olisi vanha leipätini, joka oli isoäitini, Hilja Itäsälön (os Luukkanen) peruja, lieneekö se ollut jopa Karjalan laulumailta. Kypsytelin ajatusta päässäni usean viikon ajan. Itse tehty ruislimppu kuulostui hienolta, en saanut ajatukselta rauhaa vaan päätin toteuttaa sen.

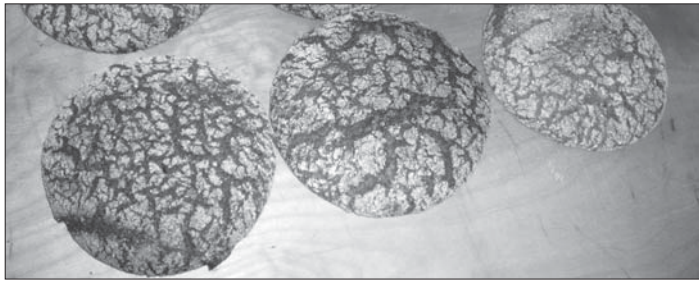
Mainitsin äidilleni limppunteosta ja että olin löytänyt internetistä ohjeet. Hän veikkaili, että ei taida onnistua, oli itsekin joskus tehnyt, muttei ollut tekemiseensä tyytyväinen...

En kertonut suunnitelman toteuttamisesta, vaan ajattelin, että yllätän perheeni ja omat vanhempani. Kävin kaupassa hake-massa tarvittavat aineet. Tein ohjeiden mukaisen juuren ja annoin sen valmistua noin vuorokauden. Tein esitaikinan, jonka jätin happanemaan yön yli. Tässä vaiheessa vaimoni katseli minua hieman epäillen ja arvasi, että jotain "suurta" oli tapahtumassa.

Lauantai-aamuna aloin lämmittää uunia. Vaimo onneksi lähti käymään nuorimman poikamme kanssa ystävänsä luona.

Kotiin, lauantai-aamun ohjelmia katsomaan jäivät vanhemmat pojat, joten sain tehdä limput aivan yksin, ilman "hameväkeä" jota hetken päästä olisin tarvinnut.

Aloin tehdä taikinaa, mitailin jauhoja esitaikinaan ja aloin käsin niitä sekoit-

taa. Hetken kuluttua olin molemmista käsistäni kiinni taikinassa. Huusin poika auttamaan ja tuomaan veitsen, että voisin puhdistaa käsiäni. Eipä siitäkään tullut mitään. Ainoa keino päästä irti taikinasta oli äitini. Pojat soittivat ja sanoivat, että isä leipoo ja tarvitsee apua.

Äitini katseli hieman yllättyneenä, jauhopusseja pitkin keittiötä ja minä kiinni taikinassa. Olihan se tiet-

tysti melko koomisen näköistä. Suurin syy taikinan kiinnijäämiseen oli, että olin käyttänyt taikinan tekemiseen ruissihtijauhoja, enkä tavallisia ruisjauhoja.

Onneksi äitini oli kotona ja auttoi leipomisen loppuun. Limppuista tuli yllättävän hyviä, ajatellen, että se oli ensimmäinen kerta, kun tein ruislimppuja.

Tein limppua muutama otteeseen viime kevään aikana, opituaani te-

kemistäni virheistä. Nykyisin syömmme usein kotona tehtyä limppua.

Totuuden nimissä sanon, että nykyisin limput ovat äitini tekemiä. Hän oli päättänyt, jos poika onnistui limpun teossa, niin kyllä hänkin.

Kuitenkin olen asiasta ylpeä, toteutin yhden unelmistani ja tein itse perinteistä ruislimppua.

HANNU PRUUKI

Ruislimpun teko-ohje

1. Esitaikinan teko

Kaada taikina-astiaan 1 litra kuumaa vettä. Sekaan vispilöi vähintään 6 dl ruisjauhoja. Lisäksi pane 0,5 dl ruisleseitä. Lisää ruisjauhoja 1 dl:n kerrallaan, kunnes seos on paksun velliin kaltaista. Lisää pakastettu leivänjuuri.

Sen jälkeen pane kaksi päälle ja jätä esitaikinan happanemaan seuraavaan aamuun asti.

Jos happamuutta ei tunnu olevan, esitaikinaan voi lisätä vähän hiivaa ja lora-uksen piimää.

2. Varsinainen taikina

Jos hiivaa halutaan lisätä, on oikea hetki nyt. Samoin lisään tässä vaiheessa taikinaan suolan. Sopiva määrä on 2 tl.

Vetelähköön esitaikinaan lisätään tavallisia ruisjauhoja noin 2,5 litraa koko ajan sekoittaen. Melko pian vispilä ei enää toimi, vaan pitää siirtää puuhaarukkaan. Kun jauhoja on lisätty niin paljon kuin puuhaarukalla pystyy sekoittamaan, ripottele taikinan päälle ohut kerros ruisjauhoja.

3. Vaivaaminen ja nostatus

Kun taikina on selvästi kohonnut ja kohoaminen päättynyt, kumotaan taikina kulkulho ruisjauhoilla jauhoteulle leivinalustalle ja kaavitaan puhtaaksi. Taikina-keon päälle ripotellaan ruisjauhoja, sitä nostellaan, käännellään, painellaan ja ripotellaan aina välillä lisää ruisjauhoja, kunnes taikina ei enää tartu käsiin. Sitten leipomaan ja paistamaan. Limppujen koko ja uuni huomioon ottaen, 30-50 min/200-250 astetta.

Yksinäisen miehen joulukerut

Minun kotini lähellä Karjalassa oli suuri valtion omistama metsäalue. Se houkutteli sinne metsätöyriä kaukaakin, varsinkin yksinäisiä miehiä.

Nyt pari sanaa yhdestä miehestä, jonka nimi oli Jakobson. Sitä ei kukaan saanut tietää, mikä oli miehen etunimi ja mistä mies oli Pyhäjärvelle tullut. Ikää miehellä oli siinä 60 vuotta, silloin kun se sinne ilmestyi.

Nautinta-aineita "Jaakopson" ei muuta käyttänyt kuin tupakkaa, ja sitäkin vaan suussa – siis malli poskessa. Ruokatarpeensa mies osti taloista ja kaupasta, ja itse laittoi ruokansa. Jos kaupassa oli vanhentuneita ruokatarpeita, joita maalaiskaupoissa joskus oli, niin Jaakopson sanoi, ettei niitä saa heittää pois, kyllä ne minulle kelpaa.

Kerran taas Jaakopson meni Sortanlahden kauppaan. Siellä oli menossa joku perhejuhla ja ruokailu oli käynnissä. Jaakopson meni ruokasaliin ja sanoi, että minullekin tekee syöminen hyvää, ja otti tupakkamallin suustaan, pisti taskuunsa ja kävi pöydän viereen tuolille istumaan.

Pöydässä oli jo jälkiruokakulho täynnä sekahedelmäsoppaa, Jaakopson katsoi, että toiset eivät vielä sitä syöneet. Niin Jaakopson sanoi, että tämä ei näy vieraille kelpaavankaan, mutta kyllä tämä minulle kelpaa. Otti kulhon eteen- sän ja söi sopan loppuun asti.

Emännän täytyi heti alkaa keittämään uutta jälkiruokaa.

Nyt Jaakopson kysyi emännältä, mitä aineita siihen soppaan oli laitettu, kun oli niin hyvää; minä

laitan itselleni sitä jouluksi. Emäntä sanoi, että siinä on perunajauhoja, sekahedelmää, sokeria ja vettä.

Sitten kun joulu alkoi lähestyä, Jaakopson meni kauppaan ja osti yhden kilon joka lajia, mitä kaupasta oli tarvis, vettähän sai ostamatta.

Sitten otti ison kattilan ja siihen kaikki ainekset kerralla. Siis 1 kg perunajauhoja, 1 kg sekahedelmää, 1 kg sokeria ja litra vettä. Sitten kun soppa oli keitetty, niin sitä syödessä ei tarvinnut lusikkaa, mutta veitsi piti olla terävä, millä sai palasia suuhunsa. Mutta Jaakopson sanoi: kyllä se oli hyvää.

Tässä resepti nuorille emännille...

TAUNO TORKKELI

Hanki sinäkin Karjalan Liiton kunnikirjalla kiitetty teos

Kaunista

Vpl Pyhäjärveä.

Osa I, Pyhäkylän koulutie, 232 sivua, 300 valokuvaa.
Osa II, Juurillaan ja maailmalla, 504 sivua, 1450 valokuvaa. Koko A4. Kirjaparin hinta 95 euroa + lähetyskulut.
Tilaukset:
Toivo Hinkkanen, p. 050 3425 027, tai larjava@gmail.com.

Tilaa oma lehti
vaikka lahjaksi
p. 040 730 2622

vpl.
Pyhäjärvi

Pakinan paikka

Juhlien joulukuu

Suomi täytti 91 vuotta, mitä juhlittiin perinteisin menoin ympäri maata, kuten myös ulkomailla. Sini-risti salkoon, Lippulaulu, vakavat ilmeet, käynnit sankarihaudoilla, soittekuulueet, sotilasparaatit, tumma puku ja kunniamerkit, kynttilät ikkunoille ja malja Isänmaalle. Siinä itsenäisyysjuhlan tunnusmerkkejä. Toki nuorisolla on kevyempiäkin tapoja juhlia itsenäisyyttä, ja hyvä niin.

Kansakunnan kerma kokoontuu taas Tasavallan Presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotolle Linnahan. Tuo valtakunnan yksöjsuhla on saavuttanut lähes majesteettillisen aseman muuten niin tasavaltaisessa Suomessa. Kutsua sinne odotetaan kuin lehmä kesää. Naisväki alkaa värkätä pukuijan jo kuukausia ennen ja niihin sekä kampauksiin uhrataan sievoisia summia ollakseen kertakäyttötavaraa. Linnassahan ei tunnetusti voi esiintyä samassa leningissä kahta kertaa eikä noille kostymeille valtakunnassa monta muuta käyttöilannetta liene.

Rahvas sonnustautuu jo hyvissä ajoin ennen seitsemää televisioidensa ääreen seuraamaan eliitin juhla ja päivittelemään toinen toistaan koreampia tai mauttomampia asusteita. 2000-luvulla yksi pelonsekaisen jännityksen aihe on ollut se, minkälainen kaapu Tarjalla on tänä vuonna yllään. Illan "kunin-gatar" on takuvarma spekulatiion aihe. Onko se Tanja vai onko se tällä kertaa joku muu? Entä kellä on rohkein asu, pisin laahus tai kalleimmat korut.

TV-toimittajat vievät aika ajoin julkisvieraita haastatteluun, jossa kuullaan, että "ilta on sujunut oikein hyvin" ja että "täällä Linnassa on oikein rento tunnelma". Samalla hikikarpalot vievät haastateltavan ohimoilla. Lisäksi kuullaan teennäisiä fraaseja vastauksena vakiokysymyksen, että mitä itsenäisyys teille merkitsee.

"Kuinka tuokin on saanut kutsun Linnahan", on varmaan monesti kuultu kateudensekainen päivitte-ly kotoisohvalta. Sitten ne puoliset, vanhat ja etenkin uudet. Kenen kanssa Matti tänä vuonna tulee vai tuleeko yksin? Kun TV-kamerat käyvät, tuppaa koko sakkii eturiivi tai parketille. On tärkeää päästä televisioon. On tärkeää näyttää kuin paljon kaikilla on tärkeitä tultavia ja tärkeitä puhuttavaa, tai ainakin että näyttäisi siltä. Ja tanssilattialla ollaan iloisin ilmein ja hyöritään ja pyöritään – kunnes TV-kamerat sammuvat.

Jatkot ovat aina Linnan juhlien yksi tärkeä juttu. Kuka menee mihinkin kapakkaan ja kenen kanssa ja mitä sitten tapahtuu. Seuraavana päivänä Linnan juhlat jatkuvat edelleen iltapäivälehtien lööpeissä ja tavanomaista lukuisammilla sivuilla. Samoja asioita kerrataan ja vatvotaan vielä kerran.

Ai niin, mitä siellä Linnassa oikein juhlittiin? Tosiaan: Suomen itsenäisyyttä! Illan kuluessa se vain ei ole tullut mieleen kun on niin paljon *tärkeämpiä* asioita ympärillä. Kohotetaan nyt sitten malja sankarillekin. Onnea itsenäinen Suomi!

Joulun juhla on puolestaan nyt ovelta. Sitä varten on pirttiä pesty ja kuusi valkattu, on ruuhkassa rynnätty ja adventtisojhoa kynnetyt, on sortteja laitettu ja kinkku paistettu. Vielä kun löytyisi raitis pukkii. Joulupukeilla lienee nykyisin ns. henkilökohtainen ongelma, kun ilmoituksissa säännöllisesti vakuutetaan pukin raittiutta. Paikallislehdestä löytyi varsinainen helmi: "Raitis joulupukki, hanurilla tai ilman". Riemuisaa Joulun aikaa Vpl. Pyhäjärvi -lehden lukijoille!

KOIPSELO

Kedon paimenet

Paimenketo yön hämäryy, säteilevä tähtitaivas enkelkuoro taivaalla laulaa "kunnia Jumalalle korkeuksissa ja maassa rauha ihmisten kesken".

Paimenet pikku karitsoineen yhtyvät riemulauluun iloiseen, kirkas tähti johtaa heitä seisautuen tallin ylle, osoittaen pientä lasta seimessä nyt makaamassa.

Sädekehä lapsen yllä, hän kultaa mirhamia saa, Maria tään pienokaisen povellensa painaa ihmetellen tulevaista maailmanko vapauttaa.

Tänne synnyit salaisesti, kerran palaat näyttävästi riemuissansa näkemästään paimenet pois kiihuhtaa karitsoitaan kaitsemaan, vieden ilosanomaa. Betlehemin tähti johtaa vielä koko maailmaa.

SUOMA SAARINEN

Rauhallista Joulua ja Valoisaa Uutta Vuotta kaikille pyhäjärveläisille, ystäville ja yhteistyökumppaneille!

Vpl.Pyhäjärvi-Säätiö ja Vpl.Pyhäjärvi-lehti

*Kauvatsan Karjalaiset
toivottavat kaikille
hyvää joulua!*

TAPAHTUMAKALENTERI

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerho aloittaa vuoden 2009 kokoontumalla Ravintola Wanhaan Herraan Lahdessa, Laaksokatu 17, torstaina 08.01. klo 13.00. Tervetuloa!

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon tarinatuokio su 11.1.2009 klo 13 Vanhalla kirjastotalolla. Arpajaiset, kahvit ym. ohjelmaa tarinoinnin lomassa. Johtokunta kokoontuu klo 12. Tervetuloa!

Suvannon seudun sukututkimuspiiri kokoontuu 17. tammikuuta 2009 Karjalatalolla Laatokka-salissa Käpylänkuja 1 Helsingissä. Vetoryhmä kokoontuu klo 12.00. Kello 12.30 – 14.00 on varattu sukutietojen vaihtoon. Varsinainen kokous on klo 14.00 – 17.00. Kokouksen aiheena on mm. Suvannon seudun pitäjien kirjallisuus. Kokouksen järjestelyvastuu on Vuokselan edustajilla. Tervetuloa joukolla mukaan!

Katso uudistetut kotisivut

Nämä sivut löytyvät osoitteesta:
<http://www.vpl-pyhajarvi.fi>.

Kenelle tarkoitettu?

*Vpl Pyhäjärven Ivaskensaren, Lahnavalkaman, Larjavan, Orolan eli Sepäkylän, laajan Pyhäkylän, Valkeamäen sisältäen Kähösuon, Kallenkartanon, Taubilan alueen sekä Asemanseudun ja Kuoppalammin-Tielammin alueiden entisille asukkaille ja heidän jälkikasvulleen.

* Kaikille Pyhäjärvestä ja sen asukkaiden entisestä ja nykyisestä elämästä kiinnostuneille.

* Ylläpitäjä

Sivuja ylläpitää Pyhäkylä-Seura. Teknisestä valmiudesta vastaa Viestintätoimisto Samuli Kinnari. Samuli on Pyhäkylässä asuneen Pusan Yrjön tyttären tyttären poika.

*Toivomus

Sivujen kehittämiseksi kaikkia kiinnostaviksi pyydämme Pyhäjärvi-lehden lukijoilta hyviä ideoita / toivomuksia/ ehdotuksia. Kertokaa nuorelle polvelle sivuista ja pyytäkää myös heitä sivujen kehittämistalkoisiin.

Kotisivut eivät ole Vpl Pyhäjärvi-lehden kilpailija, vaan tukija ja täydentäjä. Tavoitteemme on, että sivut voisivat toimia joustavana ja nykyaikaisena yhteydenpitovalineena, tietojen välittäjänä ja tallentajana sekä keskustelufoorumina. Myös muissa maissa asuvilla sukulaisillemme sivut tarjoavat nopean ja halvan yhteydenpitokanavan.

Siunattua joulun aikaa ja turvallista vuotta 2009!
Tavataan osoitteesta: <http://www.vpl-pyhajarvi.fi>

Tänäkin vuonna syttyivät Itsenäisyyspäivän kynttilät Vpl. Pyhäjärven sankarihautausmuistomerkillä.

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Ensi kesän Karjalan matkat:
28.-31.5. Juhannusmatka Käkisalmi-Valamo
31.7.-3.8. Sortaval-Valamo

Heli Salminen, Naskalin Manun tyttö

Vaakunapaitoja, dokumenttielokuvaa Muistojen järvi ja seuran historiikkia on edelleen saatavana vaikkapa mainioksi kotiseutuaiheiseksi joululahjaksi.

Tilaukset Kaarina Pärssinen 040-519 3036, e-mail kaarina.parsinen@pp.inet.fi tai Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi.

Aidonväriseillä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua T-paitaa löytyy joko valkoisena tai helmenharmaana, koot S, M, L, XL, XXL ja XXXL, hinta 12 eur/kpl, jos tilaat 10 kpl saat ne 100 eur.

Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, saatavana DVD-versio ja Vpl Pyhäjärvi-seuran 50-vuotishistoriikki, kummankin hinta 20 eur/kpl. Lähteyksiin lisätään postituskulut.

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry.

www.vplpyhajarvi.fi

Löytyykö vanhoja lehtiä?

Onko kenelläkään vanhoja Vpl. Pyhäjärvi-lehden vuosikertoja. Haluaisin koota ja sitoa niistä lapsilleni pyhäjärveläistä tietoutta. Vast. Timo Penkkimäki Vammala puh. 0500-418444

Haluaisin ostaa kirjan:
Luukkanen Toivo;
Kotikylämme Konnitsa – Kyläläiset kertovat, Jkl 1998.
p.050 3413999

Lämmin kiitos teille kaikille ihanille ihmisille, jotka olitte mukana Karjalan matkalla Pyhäjärvellä ja Konevitsan luostarissa 30.6-3.7.2008. Te teitte matkasta mielenkiintoisen ja ikimuistettavan. Toivotan teille Rauhaisaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
Matkanvetäjänne Laila Inanan

Kesän 2009 matka tehdään
6.7.-9.7.2009.Viipuri-Pietari-Pyhäjärvi...
Tule mukaan! Soita 040-5049135

Oikein hyvää ja rauhallista joulua sekä menestyksellistä uutta vuotta sukulaisille ja tuttaville

Raakel Valkama,
Mikael perheineen

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta kaikille! toivottavat

Seija ja Kati Lintula

PYHÄJÄRVEN LOMARANTA OY

Kiittää kaikkia pyhäjärveläisiä ja heidän ystäviään vuoden 2008 vierailuista. Tervetuloa myös ensi vuonna lomaillemaan entiselle kotiseudulle.
Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
Pirkko Musakka (varaukset) puh. 05-416 5620 tai 040-0203550
Leena ja Antti Musakka puh. 990-7-911-2341-301

Vuoden 2009 ensimmäinen numero ilmestyy tammikuussa, siihen tarkoitettu aineisto toimitukseen tammikuun 10. päivään mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37550 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Reino Äikiä
Nokkamäentie 256
32700 Huittinen
puh. 040 769 5775
tai 02-566 213
fax 02-566 218
reino.aikia@netti.fi

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 22%